FORSVARSMINISTERIET
PERSONALESTYRELSEN

ARBEJDSMILJØREGNSKAB 2023
FORSVARSMINISTERIETS KONCERN

INDHOLD

1. FORORD 3
2. SAMMENFATNING 4
3. ARBEJDSULYKKER 6
3.1 Arbejdsulykker total 6
3.2 Ulykkesincidens 6
3.3 Ulykker opgjort på hændelsessteder 7
3.4 Ulykker opgjort på legemsdelskoder 8
3.5 Værnepligtige 8
3.6 Værnepligtiges ulykkesincidens – ulykker med fravær 8
4. RESULTATER FRA FYSISK APV 2023 9
4.1 Koncernresultater 9
4.2 Ergonomi 10
4.3 Farlige stoffer og materialer 10
5. RESULTATER FRA PSYKISK APV 2023 12
5.1 Koncernresultater 12
5.2 Kønskrænkende adfærd 12
5.3 Mobning, diskrimination, trusler om vold samt fysisk vold 13
5.4 Stress 13
5.5 Trivsel 14
6. RESULTATER FRA KKA-UNDERSØGELSEN 2023 15
6.1 Forekomst af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane 15
6.2 Forekomst af forskellige kategorier 15
6.3 Typer af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane 16
6.4 Hvor foregår den uønskede seksuelle opmærksomhed og chikane 16
6.5 Undersøgelsen 2023 sammenlignet tidligere undersøgelser og benchmark 17
7. SYGEFRAVÆR 18
7.1 Gennemsnitligt antal sygefraværsdage (kort og langt) 18
7.2 Gennemsnitligt antal sygefraværsdage opgjort på køn 18
7.3 Gennemsnitligt antal langtidssygedage 19
7.4 Gennemsnitligt antal korttidssygedage 19
7.5 Gennemsnitligt antal sygefraværsdage opgjort på alder 20
7.6 Gennemsnitligt antal sygefraværsdage opgjort på personalegrupper 21
8. PÅBUD FRA ARBEJDSTILSYNET 22
9. BILAG 23
1. Udvalgte tiltag i arbejdsmiljøvirksomheden 2023 23
2. Arbejdsulykker opgjort på styrelser 2021-2023 24
3. Hændelsessteder – hele ministerområdet 25
4. Hændelsessteder - Hæren 27
5. Hændelsessteder – Søværnet 29
6. Hændelsessteder – Flyvevåbnet 30
7. Hændelsessteder – Beredskabsstyrelsen 32
8. Spørgeramme for undersøgelsen af kønskrænkende adfærd 2023 33
9. Oversigt over reaktioner fra Arbejdstilsynet i 2023 opgjort på tjenestesteder 34
10. Forkortelser anvendt i arbejdsmiljøregnskabet 37

1. FORORD

Forsvarsministeriets arbejdsmiljøregnskab udarbejdes hvert år med henblik på at beskrive udviklingen i arbejdsmiljøet på Forsvarsministeriets område med afsæt i indsatsområderne i Forsvarsministeriets arbejdsmiljøstrategi 2021–2025, som bl.a. tæller krænkende adfærd, stress, arbejdsulykker, ergonomi samt farlige stoffer og materialer. Endvidere beskrives udviklingen i ministerområdets sygefravær samt påbud fra Arbejdstilsynet.

Arbejdsmiljøregnskabet danner grundlag for, at der kan iværksættes forebyggelsesinitiativer på strategisk niveau, og at myndighederne kan anvende regnskabets data til iværksættelse af myndighedsrettede forebyggelsestiltag, som udgør kernen i det daglige forebyggende arbejdsmiljøarbejde.

Både det strategiske og myndighedsrettede arbejdsmiljøarbejde understøttes af Forsvarsministeriets Personalestyrelse, som bl.a. yder rådgivning, støtte og uddannelse på arbejdsmiljøområdet.

Arbejdsmiljøet spiller en stadig mere central rolle i arbejdet med at løse forsvarets kerneopgaver. Ambitioner i forsvarsforliget om vækst samt ønsket om en styrket tiltrækning og rekruttering samt bedre tilknytning og fastholdelse af medarbejder, går hånd i hånd med indsatsen for en attraktiv arbejdsplads med stærkt arbejdsmiljø og høj trivsel.

Ministerområdets øgede fokus på arbejdsmiljøet omfatter også vores evne til at stille skarpt på stadig flere arbejdsmiljøområder og de såkaldte mørketal, så de bliver opdaget, registreret og på baggrund heraf forebygget så tidligt som muligt.

Holdes tallene for arbejdsmiljøet op mod de tilsvarende nationale tal, efterlader det et overvejende positivt indtryk af ministerområdets arbejdsmiljø og trivsel, idet Forsvarsministeriets indsatsområder generelt ligger på niveau med eller over – altså mere positivt – resten af samfundet. Det gælder bl.a. de fleste områder inden for det psykiske arbejdsmiljø inklusiv kønskrænkende adfærd, mobning, vold og diskrimination. Arbejdspladsvurderingerne (APV) for det psykiske arbejdsmiljø viser en positiv udvikling fra 2021 til 2023, mens APV-målingen for 2023 for det fysiske arbejdsmiljø overordnet set ligger på niveau med 2021-målingen. Der er konstateret en mindre tilbagegang på bl.a. resultaterne for arbejdsulykker samt indeklima, herunder skimmelsvamp, ligesom der har været en stigning i antal påbud fra Arbejdstilsynet.

Samlet set viser status, at ministerområdet har et grundlæggende godt arbejdsmiljø, men at der er behov for fortsat at sætte fokus på arbejdsmiljøindsatsen, hvis vi skal opfyldes arbejdsmiljøstrategiens målsætning og understøtte attraktive arbejdspladser, der kan løse kerneopgaven med fokus på trivsel, sikkerhed og sundhed.

Janni Torp Kjærgaard
Direktør
Forsvarsministeriets Personalestyrelse

2. SAMMENFATNING

Der blev i 2023 registeret 2.641 **arbejdsulykker** på ministerområdet, hvoraf de fleste ulykker er sket på øvelser, uddannelse og fysisk træning. Der er en stigning på 13,6% fra 2022.

Der er sket 27,7 arbejdsulykker pr. 1.000 årsværk i 2023. Hermed ligger den samlede ulykkesincidens også højere i 2023 sammenlignet med de forudgående år. Der er derimod sket et fald i ulykkesincidensen blandt værnepligtige, når det gælder ulykker med fravær.

Resultaterne fra den fysiske APV 2023 ligger generelt på niveau med APV 2021. Det bemærkes, at der har været en stigning i andelen, som oplever problemer med **termisk indeklima** samt **mikroorganismer** (skimmelsvamp).

I APV'en om **psykisk arbejdsmiljø** 2023 scorer ministerområdet mere positivt end det nationale benchmark på 19 af 21 dimensioner. Ministerområdet, inkl. alle styrelser, scorer bl.a. mere positivt end det nationale benchmark på områderne vedrørende krænkende adfærd.

Undersøgelsen af **kønskrænkende adfærd** 2023 viser, at 10,7% (20,3% kvinder og 7,7% mænd) har oplevet mindst én hændelse af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane inden for de seneste 12 måneder. Undersøgelsens tre underkategorier viser, at 8% angiver, at de har oplevet mindst én hændelse af kønskrænkende adfærd, 6,9% har oplevet mindst én hændelse af uønsket seksuel opmærksomhed, mens 0,7% har oplevet seksuel tvang og bestikkelse (herunder om 'nogen har taget på dig mod din vilje'). Da der i 2023 er anvendt et nyt spørgeskema fra det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA), kan resultaterne kun i begrænset omfang sammenlignes med de tidligere undersøgelser.

Det gennemsnitlige antal **sygedage** pr. medarbejder var 10,4 dage i 2023 mod 10,7 dage i 2022. Faldet skyldes et fald i korttidssygefraværet fra 6,4 til 5,8 dage, hvorimod langtidssygefraværet steget fra 4,3 dage i 2022 til 4,7 dage i 2023.

Forsvarsministeriets koncern har i 2023 modtaget 63 **reaktioner** (påbud og vejledninger mv.) fra Arbejdstilsynet. Det er en stigning fra 40 reaktioner i 2022. Derimod er der afgivet færre reaktioner pr. tilsynsbesøg i 2023 sammenlignet med 2022, da Arbejdstilsynet i 2023 har været på flere tilsynsbesøg.

Sammenlignet med de nationale **benchmark** scorer Forsvarsministeriets overvejende mere positivt på vores indsatsområder, herunder særligt stress, krænkende adfærd samt farlige stoffer og materialer, men scorer mere negativt på indsatsområderne arbejdsulykker og ergonomi.

I tabel 2.1 er det markeret med rødt, hvor Forsvarsministeriet scorer dårligere end det nationale benchmark. Det skal bemærkes, at der i opgørelsen af ministerområdets tal og de nationale benchmark, samt for branchegruppe 21 som Forsvarsministeriet hører under, skal tages forbehold for, at der i nogen af spørgsmålene i de målinger, som ligger til grund for resultaterne, er mindre forskelle i formuleringerne, som kan påvirke besvarelserne.

Tallene for indsatsområderne ses som resultat af ministerområdets fortsat øgede indsats på arbejdsmiljørådet. Flere af de koncernfælles tiltag, herunder indsatsen relateret til krænkende adfærd, der er påbegyndt eller iværksat i 2023 fremgår af bilag 1.

Tabel 2.1: Benchmark med de nationale tal og tal for branchegruppe 21 2023

Område		Forsvarsministe-riets tal	Nationalt benchmark	Branchegruppe 'Politi, bered-skab, fængsler'
KRÆNKENDE ADFÆRD				
Seksuel chikane (APV)		0,6 %	4,3 %	4,3 %
	Mænd	0,3 %	2,0 %	*
	Kvinder	1,9 %	6,8 %	*
Uønsket seksuel opmærksomhed (APV)		1,4 %	5,7 %	6,6 %
	Mænd	0,5 %	3,0 %	*
	Kvinder	4,8 %	8,6 %	*
Mindst én hændelse af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane (KKA)		10,7 %	22,2 %	*
	Mænd	7,7 %	18,3 %	*
	Kvinder	20,3 %	26,4 %	*
Diskrimination		4,8 %	15,6 %	17,4%
Trusler om vold		0,3 %	7,4 %	15,6 %
Fysisk vold		0,1 %	4,7 %	9,5 %
Mobning		3,6 %	9,0 %	13,0 %
STRESS				
Stress (kortvarigt) hele tiden/ofte		13,7 %	17,7 %	18,2 %
ERGONOMI				
Bæring eller løft mindst ¼ af tiden		30,9 %	34,7 %	30,6 %
Skub eller træk mindst ¼ af tiden		21,6 %	26,5 %	21,8 %
Arme løftet i eller over skulderhøjde mindst ¼ af tiden		16 %	24,8 %	20,4 %
Sidder du på hug eller på knæ mindst ¼ af tiden		22,4 %	22,1 %	22,0 %
Gør du gentagne armbevægelser mindst ¼ af tiden?		17,8 %	27,5 %	17,2 %
Arbejde med ryggen vredet/foroverbøjet mindst ¼ af tiden?		20,5 %	41,9 %	31,6 %
Sidder du mindst ¾ af tiden		45,9%	43,9%	47,7%
Går eller står du mindst ¾ af tiden		24 %	37,8 %	24,3%
FARLIGE STOFFER OG MATERIALER				
Arbejdstid med våde eller fugtige hænder?		11,9 %	24,4 %	15,1 %
Instruktion og oplæring i at arbejde sikkert med kemikalier (Uenig/meget uenig)		8,6%	18,0%	*
Personlige værnemidler eller anden beskyttelse til rådighed (Uenig/meget uenig)		6,7%	10,1%	*
Instruktion og oplæring i at arbejde sikkert i gasser, dampe og røg (Uenig/meget uenig)		9,9%	22,9%	*
Personlige værnemidler eller anden beskyttelse til rådighed mod gasser, dampe og røg (Uenig/meget uenig)		9,4%	21,3%	*
Instruktion og oplæring i at beskytte mine hænder ved vådt og fugtigt arbejde (Uenig/meget uenig)		14,2%	33,2%	*
Personlige værnemidler eller anden beskyttelse til rådighed mod vådt og fugtigt arbejde (Uenig/meget uenig)		10,0%	15,7%	*
ARBEJDSULYKKER				
Arbejdsulykker pr. 1.000 medarbejdere		27,7	15,9	33,2

* Der findes ikke tal for branchen, eller tallene er opgjort anderledes i Forsvarsministeriets APV

3. ARBEJDSULYKKER

Udviklingen i antal ulykker opgøres i ulykker, som har og ikke har resulteret i sygefravær. Hvor muligt er ulykkesincidensen også opgjort som antal ulykker pr. 1.000 årsværk.

3.1 Arbejdsulykker total

Der er i 2023 registreret 2.641 arbejdsulykker på ministerområdet. Det omfatter alle typer af ulykker, herunder ulykker sket i udlandet samt hos værnepligtige og frivillige.

Figur 3.1: Oversigt over udviklingen i antallet af ulykker med og uden fravær i perioden 2018 til 2023

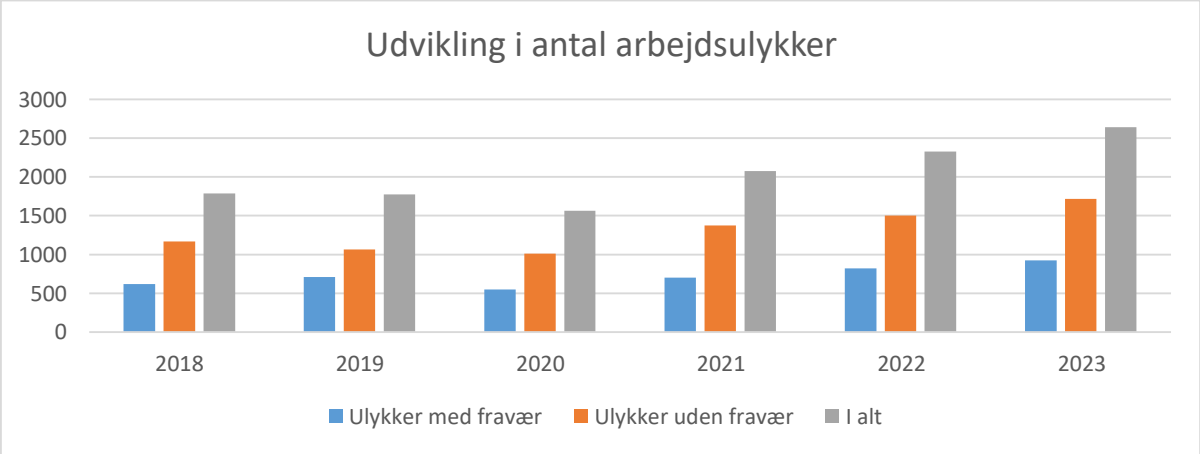

Der er sket en stigning på 13,6 % fra 2022 til 2023. Det omfatter både en stigning i ulykker med fravær på 12,2 % samt en stigning i ulykker uden fravær på 14,4 %.

Fratrækkes ulykker med fravær hos værnepligtige (249) er der samlet set sket en stigning på 20,4 % i ulykker med fravær fra 2022 til 2023.

For styrelser og værn, hvor der er registreret flere end 50 ulykker, er de procentvise største stigninger ved FAK (18%), Hæren (23%), FVT (45%) samt FES (158%)[1]. Se den nærmere opgørelse i bilag 2.

Stigningen skal bl.a. ses i forhold til, at der fra 2022 til 2023 er kommet ca. 1.300 flere ansatte på Forsvarsministeriets område, ligesom myndighederne melder om, at der gøres en særligt indsats for at få alle ulykker registreret.

3.2 Ulykkesincidens

Der er også sket et stigning i antal arbejdsulykker målt på ulykkesincidensen. Der er sket 27,7 arbejdsulykker pr. 1.000 årsværk i 2023 mod 24,2 arbejdsulykker i 2022. Medregnes de værnepligtiges ulykker, så var incidensen 34,7 ulykker pr. 1.000 årsværk i 2023.

Tabel 3.1: Ulykkesincidens for ulykker med fravær for hele Forsvarsministeriets område uden værnepligtige[2]

	År	Årsværk	Ulykker uden fravær	Ulykker med fravær	Incidens pr. 1.000 ansat
Incidens uden Værnepligtige	2020	21.019	664	324	15,4
Incidens uden Værnepligtige	2021	21.231	851	387	18,2
Incidens uden Værnepligtige	2022	21.948	1.018	531	24,2
Incidens uden Værnepligtige	2023	23.073	**1.128**	**639**	**27,7**

[1] Forkortelser anvendt i regnskabet kan ses i bilag 10

[2] Eksklusiv frivillige og Forsvarets Efterretningstjeneste

Til sammenligning var den nationale ulykkesincidens i 2023 15,9 ulykker pr. 1.000 ansatte og 33,2 for branchegruppe 21.[3]

I figur 3.2 er ulykkesincidens opgjort for Hæren, Søværnet, Flyvevåbnet og Beredskabsstyrelsen i perioden 2020–2023 for så vidt angår ulykker med fravær.

Figur 3.2: Ulykkesincidens 2020-2023 for ulykker m. fravær for værn og Beredskabsstyrelsen – eks. værnepligtige

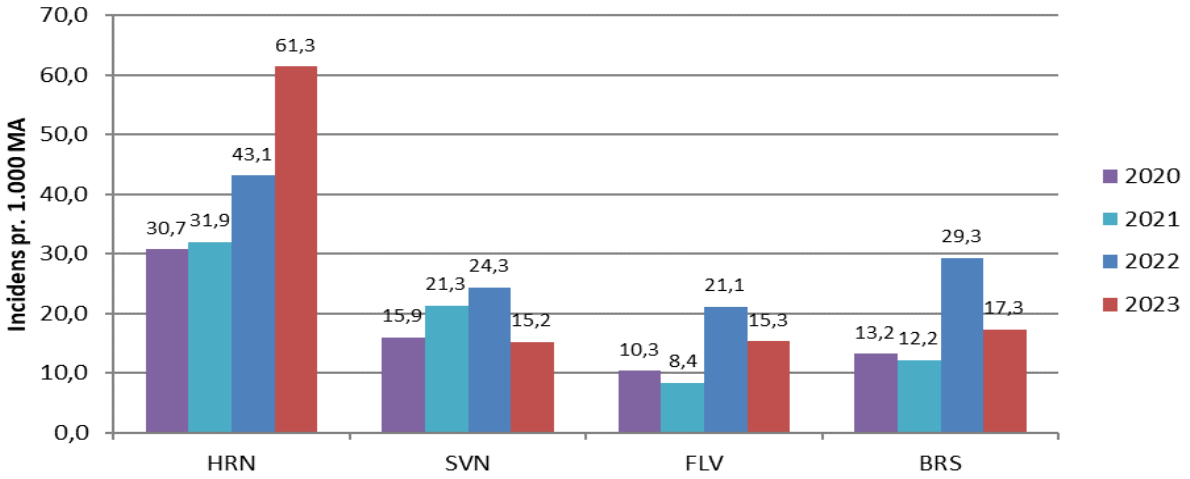

3.3 Ulykker opgjort på hændelsessteder

Tabel 3.2 viser ulykker grupperet på udvalgte hændelsessteder. Tabellen viser, at hovedparten af ulykkerne sker under uddannelse (578), fysisk træning (435) og øvelse (423). For disse tre hændelsessteder er der tilsammen sket en stigning på 199 ulykker i 2023 sammenlignet med 2022. Hændelsesstederne for Forsvarsministeriets koncern, Hæren, Søværnet, Flyvevåbnet samt Beredskabsstyrelsen er udfoldet yderligere i bilag 3-7.

Tabel 3.2: Koncernens samlede antal ulykker, eksklusiv frivillige og FE, opgjort på grupperede hændelsessteder

Hændelsessteder	2020	2021	2022	2023
Arbejde i etablissement	25	29	47	97
Udlandet/INTOPS	144	88	181	173
Operativ indsættelse i DK	37	28	31	26
Arbejde med hunde	18	18	19	23
Arbejde på depot	23	32	54	74
Arbejde på fly	30	44	37	48
Arbejde på helikopter	4	12	16	19
Arbejde på kontor	31	49	41	34
Arbejde på køretøjer	71	120	108	147
Arbejde på skibe	100	198	180	141
Arbejde på skydebaner	59	62	50	59
Arbejde under øvelse	270	276	308	423
Fysisk træning	244	319	390	435
Færdselsuheld	42	20	34	44
Uddannelse	333	525	539	578
Øvrige	122	173	205	240
I alt	**1.553**	**1.993**	**2.240**	**2.561**

[3] Kilde: Arbejdstilsynets ulykkesbarometer

3.4 Ulykker opgjort på legemsdelskoder

Ulykker opgøres også på legemsdelskoder, dvs. hvilken del af legemet, som er kommet til skade. Tabel 3.3 viser legemsdelskoderne med flest registreringer. Heraf fremgår det bl.a., at ulykker på ben inkl. knæ klart er de legemsdele, der hyppigst kommer til skade.

Tabel 3.3: Udvalgte legemsdelskoder med og uden fravær 2022 - 2023

Legemsdelskode	Ulykker med fravær 2022	Ulykker uden fravær 2022	I alt 2022	Ulykker med fravær 2023	Ulykker uden fravær 2023	I alt 2023
Ben inkl. knæ	162	244	406	156	268	424
Ankel	72	65	137	83	95	178
Ryg inkl. rygsøjle	83	78	161	88	88	176
Fod	78	83	161	87	89	176
Fingre	48	144	192	38	137	175
Skulder og skulderled	57	82	139	45	90	135
Tænder	12	115	127	12	109	121
Kranium, hjerne, hjernenerver og kar	67	32	99	67	39	106
Psyken	2	11	13	0	0	0

3.5 Værnepligtige

Der blev i 2023 registreret i alt 797 arbejdsulykker blandt værnepligtige. Det er en samlet stigning på 14,8 % fra 2022 til 2023, der skyldes en stigning i ulykker uden fravær.

Tabel 3.4: Udviklingen i antallet af ulykker blandt værnepligtige – både med og uden fravær

	2020	2021	2022	2023
Ulykker med fravær	202	284	263	249
Ulykker uden fravær	319	478	431	548
Ulykker i alt	**521**	**762**	**694**	**797**

Tabel 3.5 viser ulykker med fravær brudt ned på de tre værn og Beredskabsstyrelsen fordelt på køn. Der er totalt set sket et fald hos kvinder fra 2022 til 2023 på 14 ulykker, mens antallet for de værnepligtige mænd i samme periode er uændret.

Tabel 3.5: Arbejdsulykker med fravær hos værnepligtige 2020-2023 fordelt på værn/BRS og køn

	Kvinder				Mænd			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
HRN	50	93	112	80	107	115	106	111
SVN	1	5	1	0	1	4	0	3
FLV	1	8	1	10	2	6	4	4
BRS	9	16	11	20	31	37	28	21
I alt	**61**	**122**	**125**	**111**	**141**	**162**	**138**	**138**

Ligesom hos fastansatte sker de fleste ulykker hos værnepligtige under fysisk træning, øvelse og uddannelse. Der er ikke forskel på, hvor mænd og kvinder kommer til skade.

3.6 Værnepligtiges ulykkesincidens – ulykker med fravær

Der er fra 2021 til 2023 sket et fald i incidensen for ulykker med fravær blandt værnepligtige (ulykker pr. 1.000 årsværk).

Tabel 3.6: Ulykkesincidens – ulykker med fravær 2020 – 2023 pr. 1.000 værnepligtige

	2020	2021	2022	2023
Incidens kvinder	111	174	188	165
Incidens mænd	60	89	77	74
Incidens i alt	**100**	**113**	**107**	**98**

4. RESULTATER FRA FYSISK APV 2023

4.1 Koncernresultater

Tabel 4.1 viser resultaterne fra den fysiske APV 2023 opgjort på koncern og styrelsesniveau. Resultaterne er opgjort som andelen, der svarer ja til, at de oplever de enkelte arbejdsmiljøproblemer, dvs. at det er bedst med en lav procent.

Tabel 4.1 Koncernresultater for fysisk APV 2023

Hele FMN område	FMN 2019	FMN 2021	FMN 2023	FKO	FES	FMI	FPS	FRS	BRS	HJV
Antal besvarelser:	13.846	13.966	15.494	10.344	1.270	2.103	677	222	418	432
Mulige deltagere	19.332	19.967	22.028	15.437	1.837	2.632	784	259	546	500
Besvarelsesprocent	71,6%	70,0%	70,3%	67,0%	69,1%	79,9%	86,4%	85,7%	76,6%	86,4%
Fysisk										
Indretning	21,3%	21,4%	22,6%	25,6%	19,1%	18,3%	9,9%	10,4%	27,8%	4,9%
Faciliteter	26,0%	27,1%	27,4%	31,7%	16,6%	21,0%	12,0%	11,3%	37,1%	11,1%
Støj	22,2%	23,6%	22,1%	22,7%	17,6%	24,3%	14,9%	18,9%	34,2%	12,3%
Vibrationer	2,5%	3,1%	2,9%	3,8%	1,4%	0,8%	0,7%	0,0%	2,2%	0,9%
Lys	15,9%	15,2%	15,1%	15,9%	9,0%	17,0%	9,8%	9,0%	22,0%	10,9%
Termisk indeklima	32,1%	28,4%	31,9%	29,6%	22,9%	40,8%	39,9%	24,8%	53,6%	36,8%
Luftkvalitet	20,6%	18,9%	19,4%	20,3%	13,0%	21,5%	14,5%	13,5%	25,1%	13,2%
Stråling	0,6%	0,4%	0,3%	0,5%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Andet fysisk	5,9%	6,9%	7,2%	7,4%	7,8%	6,3%	7,1%	5,4%	11,5%	3,9%
Ergonomisk										
Tekniske hjælpemidler	5,3%	7,6%	7,1%	8,9%	7,0%	3,0%	0,3%	0,0%	5,7%	1,6%
IT-arbejdspladsen	10,1%	12,7%	12,3%	13,4%	8,9%	10,3%	10,3%	8,6%	16,0%	7,4%
Andet ergonomi	2,7%	5,4%	5,1%	5,1%	5,7%	4,6%	4,3%	3,2%	10,5%	2,1%
Tungt arbejde (afsnit 5.2)										
Arbejdsstillinger (afsnit 5.2)										
Ensidigt belastende arbejde (afsnit 5.2)										
Kemisk/biologisk										
Kemikalier (afsnit 5.3)		15,5%	15,8%	20,2%	14,0%	4,1%	0,2%	0,0%	15,1%	5,3%
Mikroorganismer/skimmelsvampe	5,8%	5,4%	8,2%	9,5%	9,0%	4,2%	4,7%	0,9%	8,6%	3,9%
Hygiejne	9,0%	6,0%	6,0%	7,4%	3,0%	2,5%	1,5%	0,0%	13,2%	1,9%
Andet	0,4%	0,7%	0,5%	0,6%	0,5%	0,3%	0,3%	0,9%	0,7%	0,2%
Ulykkesrisiko										
Maskiner	0,4%	0,5%	0,6%	0,7%	0,9%	0,1%	0,0%	0,0%	1,2%	0,0%
Håndværktøjer	0,2%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%	0,0%
Hjælpemidler	3,8%	6,1%	5,9%	7,6%	3,7%	2,2%	0,4%	0,0%	5,3%	1,6%
Værnemidler	6,9%	6,5%	6,1%	7,7%	4,7%	1,7%	0,9%	0,0%	11,5%	0,9%
Færdsel	7,8%	8,7%	8,7%	9,0%	8,0%	8,3%	4,0%	3,6%	20,1%	5,6%
Manuel håndtering	1,9%	2,2%	2,0%	2,5%	2,0%	0,5%	0,0%	0,0%	2,9%	0,7%
Brand- og flugtveje	3,2%	2,8%	2,7%	2,8%	2,1%	2,2%	4,9%	2,7%	2,2%	1,4%
ATEX	0,4%	0,6%	0,4%	0,6%	0,4%	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%
Nedstyrtningsfare		1,8%	2,0%	2,5%	1,0%	0,6%	1,5%	0,0%	1,9%	0,5%
Andet ulykkesrisiko	1,0%	1,1%	1,2%	1,3%	1,3%	0,8%	0,9%	0,0%	2,4%	0,7%

Spørgerammen for APV 2023 er identisk med APV 2021. Besvarelserne kan derfor i udgangspunktet sammenlignes. Spørgerammen tager udgangspunkt i Arbejdstilsynets National Overvågning af Arbejdsmiljøet blandt Lønmodtagere (NOA-L), som både omfatter de nationale tal og tal for de 36 branchegrupper.

Koncernresultaterne 2023 ligger generelt på samme niveau som i APV 2021. Det skal dog bemærkes, at der fra 2021 til 2023 særligt har været en stigning i andelen, som oplever problemer med termisk indeklima samt med mikroorganismer (skimmelsvamp).

4.2 Ergonomi

Tallene for ergonomi er opgjort på baggrund af de respondenter, der svarer, at der er en fysisk belastning mindst ¼ af arbejdstiden. Ved spørgsmålene om gående/stående og siddende arbejde er kriteriet mindst ¾ af arbejdstiden.

Tabel 4.2: Andelen der har svaret i APV, at de er udsat for fysiske krav sammenlignet med benchmark

Fysiske krav	APV 2021	APV 2023	Nationalt 2021	Nationalt 2023	Branche-gruppe 21[4]
Bære eller løfter du mindst ¼ af tiden?	29,7%	30,9%	34,9%	34,7%	30,6%
Skubber eller trækker du mindst ¼ af tiden?	19,7%	21,6%	25,8%	26,5%	21,8%
Arme løftet i eller over skulderhøjde mindst ¼ af tiden?	14,3%	16%	24,4%	24,9%	20,4%
Gør du gentagne armbevægelser mindst ¼ af tiden?	15,6%	17,8%	26,8%	27,4%	17,2%
Sidder du på hug/ knæ mindst ¼ af tiden?	20,9%	22,4%	21,8%	22,1%	22,0%
Arbejder du med ryggen vredet eller foroverbøjet (uden støtte) mindst ¼ af tiden?	19,2%	20,5%	43,6%	41,9%	31,6%
Sidder du mindst ¾ af tiden?	47,8%	45,9%	41,3%	42,9%	47,7%
Går eller står du mindst ¾ af tiden?	21,1%	24%	39,3%	37,8 %	24,3%

Generelt viser APV resultaterne, at der har været en mindre stigning i andelen af medarbejdere, der svarer, at de har været udsat for de nævnte fysiske krav. Udviklingen på Forsvarsministeriets områder 2021 til 2023 følger generelt den nationale udvikling (NOA-L) i samme periode.

4.3 Farlige stoffer og materialer

15,8% af respondenterne i APV 2023 angav, at de arbejder med kemikalier, hvilket er samme andel som i 2021 (15,5 %). Der er omtrent lige så stor andel i 2023 og 2021, der oplever, at de bl.a. får den nødvendige instruktion, og har de nødvendige personlige værnemidler. Oplevelsen af at få instruktion og værnemidler på Forsvarsministeriets område er højere (mere positivt) sammenlignet med nationalt benchmark.[5]

Tabel 4.3: Uddybende spørgsmål til arbejdet med kemikalier

Uenig - meget uenig	År	APV	Nationalt benchmark
Jeg får den nødvendige instruktion og oplæring i at arbejde sikkert med kemikalier	2021	8,8%	19,0%
	2023	8,6%	18,0%
Jeg har de nødvendige personlige værnemidler eller anden beskyttelse til rådighed mod hudkontakt med kemikalier	2021	6,3%	10,5%
	2023	6,7%	10,1%
Jeg får den nødvendige instruktion og oplæring i at arbejde sikkert i gasser, dampe og røg	2021	9,4%	23,2%
	2023	9,9%	22,9%
Jeg har de nødvendige personlige værnemidler eller anden beskyttelse til rådighed mod gasser, dampe og røg	2021	8,6%	22,7%
	2023	9,4%	21,3%

[4] Forsvaret tilhører branchegruppe 21 'Politi, beredskab og fængsler'. Tallene er fra NOA-L 2023.

[5] Det har ikke været muligt at sammenligne med benchmark for branchegruppen, da tallene herfor er opgjort anderledes.

25,5 % af de, der arbejder med kemikalier, oplever problemer med ventilation i forbindelse med deres arbejde. Dette tal er faldet en smule fra 27,1 % i 2021.

Tabel 4.4 viser, at 98,5 % af de, der har svaret, at de arbejder med kemikalier, ikke har problemer med opbevaring af kemiske stoffer, produkter og lign.

Tabel 4.4: Opbevaring af kemikalier

	År	Ja	Nej
Har du problemer med opbevaring af kemiske stoffer, produkter og lign.?	2021	1,2%	98,8%
	2023	1,5%	98,5%

88,5 % respondenterne har svaret, at de sjældent eller aldrig arbejder med våde eller fugtige hænder. Derved er der 11,6 %, hvor det finder sted sjældent til næsten hele tiden. Vådt arbejde mere end ¼ af arbejdstiden øger risikoen for udvikling af udslæt og eksem.

Tabel 4.5: Arbejde med våde/fugtige hænder

Fra ca. 1/4 af tiden - næsten hele tiden	År	APV	Nationalt benchmark	Branche-gruppe 21
Hvor stor en del af din arbejdstid har du våde eller fugtige hænder?	2021	11,5%	28,9%	20,0 %
	2023	11,9%	24,4%	15,1 %

52,9 % er enig/meget enig i, at de får instruktion/oplæring i at beskytte deres hænder, mens at 65,8 % oplever, at de har de nødvendige personlige værnemidler, hvilket er lidt flere end i 2021.

Tabel 4.6: Instruktion, oplæring og værnemidler vedrørende arbejde med våde og fugtige hænder

Uenig - meget uenig	År	APV	Nationalt benchmark
Jeg får den nødvendige instruktion og oplæring i at beskytte mine hænder ved vådt og fugtigt arbejde	2021	15,2%	28,4%
	2023	14,2%	33,2%
Jeg har de nødvendige personlige værnemidler eller anden beskyttelse til rådighed mod vådt og fugtigt arbejde	2021	10,8%	14,9%
	2023	10,0%	15,7%

5. RESULTATER FRA PSYKISK APV 2023

5.1 Koncernresultater

Tabel 5.1 viser resultaterne for hele ministerområdet. Resultaterne vises i dimensioner, som er opgjort med en score med en værdi mellem 0 og 5, hvor 5 er bedst.

Tabel 5.1: Resultatet af psykisk APV 2023 i alt for hele ministerområdet og fordelt på styrelser

Dimension	FMN 2021	FMN 2023	Bench-mark[6]	FKO	FES	FMI	FPS	FRS	BRS	HJV
Antal besvarelser	13965	15212		10053	1252	2131	679	220	413	437
Antal mulige deltagere	19960	22033		15441	1837	2632	784	260	546	500
Besvarelsesprocent	69,96	69,04		65,11	68,15	80,97	86,61	84,62	75,64	87,40
Indflydelse	3,99	4,02	3,94	3,97	4,10	4,11	4,14	3,80	4,04	4,28
Udviklingsmuligheder	3,54	3,55	3,31	3,56	3,44	3,55	3,54	3,48	3,58	3,67
Rolleklarhed og krav	3,55	3,57	3,43	3,56	3,58	3,59	3,69	3,61	3,40	3,74
Forudsigelighed	3,86	3,88	3,89	3,88	3,78	3,87	3,98	3,89	3,89	4,00
Mulighed for at udføre arbejdsopgaver	3,43	3,43	3,49	3,45	3,36	3,38	3,60	3,52	3,09	3,49
Mening i arbejdet	3,84	3,85	3,77	3,81	3,92	3,91	3,97	3,79	3,77	4,01
Arbejdstempo, arbejdsmængde og følelsesmæssige krav	3,34	3,38	3,18	3,40	3,37	3,36	3,38	3,42	3,04	3,43
Stress	3,88	3,93	3,60	3,95	3,92	3,93	3,87	3,89	3,62	3,93
Forandringer	3,01	3,12	2,90	3,13	3,12	3,11	3,12	3,31	3,08	3,16
Samarbejde - kolleger	3,90	3,94	3,89	3,96	3,90	3,88	3,99	3,90	3,96	3,82
Anerkendelse	3,68	3,72	3,64	3,70	3,76	3,78	3,77	3,45	3,69	3,91
Medarbejderinddragelse	3,55	3,62	3,43	3,62	3,56	3,59	3,71	3,57	3,51	3,83
Retfærdighed	3,63	3,68	3,55	3,69	3,60	3,69	3,75	3,48	3,62	3,83
Nærmeste leder og ledelseskvalitet	3,91	3,96	3,51	3,96	3,85	3,97	4,01	3,75	3,91	4,10
Diskrimination	4,75	4,76	4,22	4,75	4,76	4,81	4,75	4,73	4,59	4,83
Seksuel chikane	4,98	4,97	4,79	4,97	4,97	4,99	4,96	5,00	4,95	5,00
Uønsket seksuel opmærksomhed	4,94	4,93	4,72	4,92	4,95	4,96	4,92	5,00	4,87	4,98
Mobning	4,81	4,82	4,55	4,82	4,75	4,87	4,84	4,86	4,70	4,77
Trusler om vold	4,98	4,98	4,63	4,97	4,97	5,00	4,99	5,00	4,98	4,99
Fysisk vold	4,99	4,99	4,77	4,99	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	4,99
Jobtilfredshed	3,92	3,86	3,63	3,80	4,03	3,92	4,01	3,82	3,84	4,09

Ministerområdet scorer højere (mere positivt) end det nationale benchmark på 19 ud af 21 dimensioner. Kun på 'forudsigelighed' samt 'mulighed for at udføre arbejdsopgaverne' ligger ministerområdet marginalt lavere. Alle styrelser scorer over benchmark på dimensionerne vedrørende krænkende adfærd. Det er også værd at bemærke, at scoren fra APV 2023 er højere eller det samme som APV 2021 på 18 af de alt 21 dimensioner. Nedenfor udfoldes indsatsområderne vedrørende krænkende adfærd, stress og trivsel.

5.2 Kønskrænkende adfærd

Resultaterne for kønskrænkende adfærd ligger på niveau med 2021 resultaterne, idet der dog har været en mindre stigning hos kvinder.

[6] Benchmark værdier er hentet fra Arbejdstilsynets undersøgelse NOA-L 2023. For nogle af dimensionerne indgår også tal fra det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljøs DPQ 2020 undersøgelse. Det bemærkes, at der i nogen af spørgsmålene er mindre forskelle på formuleringerne i APV'en og i Arbejdstilsynets spørgsmål.

Tabel 5.2: Andel, der svarer "Ja" på spørgsmål om kønskrænkende adfærd i APV

Spørgsmål: Har du inden for de sidste 12 måneder	2021 i alt	2023 i alt	2021 kvinder	2023 kvinder	2021 mænd	2023 mænd
- været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads?	0,5%	0,6%	1,4%	1,9%	0,3%	0,3%
- oplevet uønsket seksuel opmærksomhed?	1,1%	1,4%	3,9%	4,8%	0,4%	0,5%

Til sammenligning viser Arbejdstilsynets undersøgelse NOA-L 2023, at 4,3 % af lønmodtagerne svarer, at de har været udsat for **seksuel chikane** inden for de sidste 12 måneder.

Tabel 5.3: Benchmark med de nationale 2023 – seksuel chikane

Spørgsmål: Har du inden for de sidste 12 måneder- været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads?	2023 i alt	2023 kvinder	2023 mænd
Forsvarsministeriet	0,6%	1,9%	0,3%
Benchmark – nationale tal	4,3%	6,8%	2,0%
Benchmark - branchegruppe 21	4,3%	-	-

I APV'en svarer 1,4 %, at de har været udsat for **uønsket seksuel opmærksomhed**. I NOA-L svarer 5,7 %, at de har oplevet 'hændelser af uønsket seksuel opmærksomhed'[7].

Tabel 5.4: Benchmark med de nationale 2023 – uønsket seksuel opmærksomhed

Spørgsmål: Har du inden for de sidste 12 måneder- været udsat for uønsket seksuel opmærksomhed?	2023 i alt	2023 kvinder	2023 mænd
Forsvarsministeriet for 2023	1,4%	4,8%	0,5%
Benchmark – nationale tal	5,7%	8,6%	3,0%
Benchmark - branchegruppe 21	6,6%	-	-

5.3 Mobning, diskrimination, trusler om vold samt fysisk vold

APV 2023 viser, at betydeligt færre på ministerområde oplever krænkende adfærd sammenlignet med de nationale tal samt tallene fra branchegruppe 21. For diskrimination svarer 4,8 % i APV 2023, at de oplever det i større eller mindre grad. Det er særligt kategorierne køn (17,6 %) og alder (17 %), som respondenterne oplever sig diskrimineret på baggrund af.

Tabel 5.5: Benchmark med de nationale tal fra Arbejdstilsynet 2023 – krænkende adfærd

	APV 2021	APV 2023	Nationalt benchmark	Branchegruppe 21
Mobning	3,7 %	3,6 %	9,0 %	13,0 %
Diskrimination	5,0 %	4,8 %	15,6 %	17,4 %
Trusler om vold	0,3 %	0,3 %	7,4 %	15,6 %
Fysisk vold	0,1 %	0,1 %	4,7 %	9,5 %

5.4 Stress

Andelen, som angiver, at de har følt sig stresset er faldet. Dog er der fortsat over 10 %, som har følt sig stresset hele tiden/ofte inden de sidste 12 måneder.

Tabel 5.6: Omfanget af oplevelen af stress inden for de sidste to uger samt langvarigt stress

		Hele tiden	Ofte	Sommetider	Sjældent	Aldrig
Hvor ofte har du følt dig stresset inden for de sidste to uger?	2021	2,7%	12,9%	24,9%	28,6%	30,9%
	2023	2,0%	11,7%	23,9%	29,3%	33,1%
Hvor ofte har du følt dig langvarigt stresset inden for de sidste 12 måneder?	2021	1,5%	9,4%	17,2%	27,0%	44,9%
	2023	1,3%	9,4%	17,0%	26,5%	45,9%

[7] Der tages forbehold for mindre forskelle i formuleringen af spørgsmålet i hhv. ministerområdets APV og NOA-L

På ministeriets område angiver 13,7 %, at de ofte/hele tiden har følt sig stresset de sidste to uger. På nationalt plan er tallet 17,7 %, mens tallet er 18,2 % for branchegruppe 21.

5.5 Trivsel

APV'en indeholder en række spørgsmål, som overvejende er relateret til trivsels- og personaleområdet. Her er der fra APV 2021 til APV 2023 sket en positiv udvikling på 11 af de 18 spørgsmål. Højeste scorer er fortsat på spørgsmålene om forholdet til nærmeste leder, samt om man ønsker at blive på Forsvarsministeriets område de næste to år. Laveste scorer er fortsat på de to spørgsmål vedrørende løn og lønproces.

Ud af de 12 spørgsmål, hvor der er et sammenligneligt nationalt benchmark, ligger Forsvarsministeriets område over benchmark på de 10 spørgsmål. Det skal bemærkes, at benchmark alene er vejledende, idet der kan være mindre forskelle på ordlyden i spørgsmålene i ministerområdets APV og spørgsmålene hentet fra NFA og Arbejdstilsynets målinger.

Tabel 5.7: Trivsel for ministeriets område 2023. Scorer markeret med rødt ligger under det nationale benchmark

Spørgsmål	FMN 2021	FMN 2023	Bench-mark[8]	FKO	FES	FMI	FPS	FRS	BRS	HJV
Giver dit arbejde dig muligheder for at udvikle dine kompetencer?	3,71	3,72	3,47	3,75	3,55	3,67	3,72	3,60	3,72	3,82
Har du gode muligheder for efter- og videreuddannelse?	3,37	3,41	3,02	3,42	3,26	3,38	3,35	3,39	3,42	3,72
Giver den uddannelse og kompetenceudvikling, du har modtaget som en del af dit arbejde, dig gode muligheder i din videre karriere?	3,40	3,38	-	3,38	3,24	3,41	3,42	3,31	3,55	3,57
Bruger du tid på arbejdsopgaver, som du har svært ved at se formålet med?	3,58	3,58	3,58	3,54	3,57	3,65	3,84	3,67	3,32	3,78
Hvor ofte får du den information, du behøver for at udføre dit arbejde?	3,86	3,88	3,89	3,88	3,78	3,87	3,98	3,89	3,89	4,00
Er det nødvendigt at arbejde meget hurtigt?	2,70	2,75	2,72	2,76	2,71	2,72	2,76	2,77	2,52	2,75
Bliver konflikter løst på en retfærdig måde?	3,55	3,60	3,45	3,63	3,46	3,59	3,63	3,43	3,49	3,62
Føler du dig motiveret og engageret i dit arbejde?	3,97	3,97	3,83	3,93	4,08	4,02	4,03	3,81	3,94	4,11
Er dine arbejdsopgaver meningsfulde?	3,99	3,98	4,11	3,93	4,09	4,09	4,14	3,95	3,98	4,14
Tager dit arbejde så meget af din energi, at det går ud over privatlivet?	3,49	3,53	3,20	3,47	3,70	3,69	3,66	3,58	3,24	3,70
Vil du anbefale andre at søge en stilling på din arbejdsplads?	3,73	3,71	3,57	3,66	3,82	3,74	3,94	3,68	3,77	3,97
Er forholdet mellem din nærmeste leder og dig præget af gensidig respekt og anerkendelse?	4,15	4,18	3,68	4,18	4,07	4,20	4,29	3,97	4,21	4,32
Er der samspil mellem det, din nærmeste leder og den overordnede ledelse i din myndighed gør?	3,69	3,75	-	3,73	3,70	3,77	3,85	3,69	3,81	3,97
Ønsker du at blive inden for Forsvarsministeriets område de næste to år?	4,11	4,01	-	3,94	4,23	4,12	4,09	3,96	3,91	4,22
Har du gode fremtidsmuligheder i dit job?	3,39	3,40	3,31	3,38	3,49	3,45	3,36	3,37	3,38	3,34
Er din samlede løn inkl. pension er tilfredsstillende i forhold til dine kvalifikationer og præstationer?	2,67	2,45	-	2,28	2,78	2,76	2,84	2,65	2,83	2,77
Er processen for lønforhandling retfærdig på din arbejdsplads?	2,77	2,68	-	2,62	2,71	2,73	3,00	2,43	2,90	3,07
Tilfredshed med hjemmearbejde	4,23	4,04	-	4,00	4,15	4,04	4,11	4,23	4,08	4,04

[8] Benchmark værdier er hentet fra Arbejdstilsynets NOA-L 2023 eller det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljøs DPQ 2020. Spm uden benchmark er hentet fra FMN tidligere medarbejdertilfredshedsundersøgelse (MTM)

6. RESULTATER FRA KKA-UNDERSØGELSEN 2023

Undersøgelsen af kønskrænkende adfærd 2023 er den tredje i rækken, idet der også er gennemført undersøgelser i 2019 og 2021. I undersøgelsen 2023 er der anvendt et nyudviklet forskningsbaseret spørgeskema fra det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. Spørgeskemaet er blevet yderligere kvalificeret i dialog med KVINFO og Kvindelige Veteraner med supplerende spørgsmål vedrørende krænkelser relateret til køn. Spørgerammen for undersøgelsen kan ses i bilag 8. Hovedrapporten og delrapporter kan ses på forpers.dk.

6.1 Forekomst af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane

Undersøgelsen havde i alt 14.696 respondenter. I alt har 68,3% af alle kvindelige og 57,1 % af alle mandlige ansatte på ministerområdet deltaget i undersøgelsen.

Andelen af respondenter, som rapporterer at have oplevet mindst én hændelse af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane, er større hos kvinder (20,3 %) end hos mænd (7,7 %). Samlet set angiver 10,7 % af respondenterne at have oplevet mindst én hændelse.

Der ses en hyppigere forekomst af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane blandt yngre sammenlignet med ældre respondenter jf. figur 6.1. I aldersgruppen 18-25 år har 20,3 % af respondenterne oplevet mindst én hændelse.

Figur 6.1: Forekomsten af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane opgjort på alder

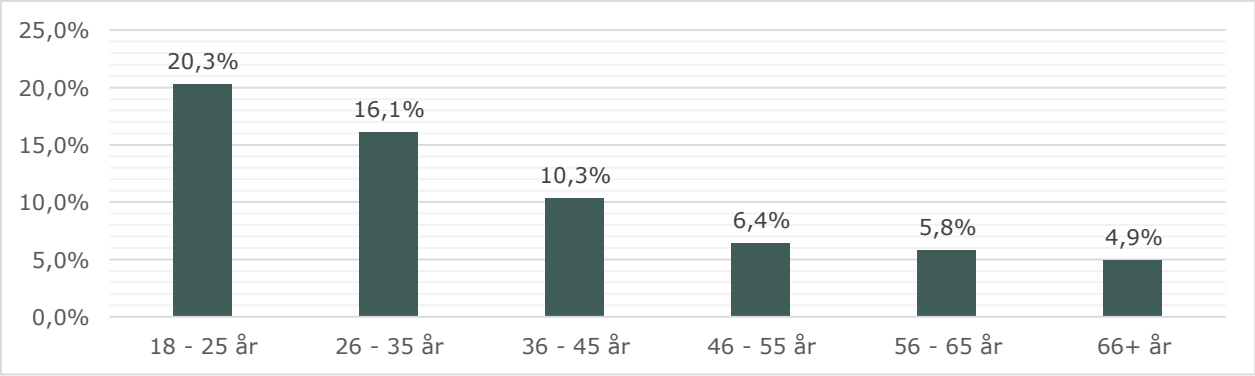

6.2 Forekomst af forskellige kategorier

Figur 6.2 viser forekomsten af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane fordelt på tre underkategorier. 8 % af respondenterne har oplevet mindst én hændelse af kønskrænkende adfærd, mens 6,9 % har oplevet uønsket seksuel opmærksomhed. 0,7 % har svaret bekræftende på ét eller flere af spørgsmålene inden for kategorien seksuel tvang og bestikkelse herunder om 'nogen har taget på dig mod din vilje'.

Figur 6.2: Forekomsten af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane opgjort på kategorier af krænkende adfærd

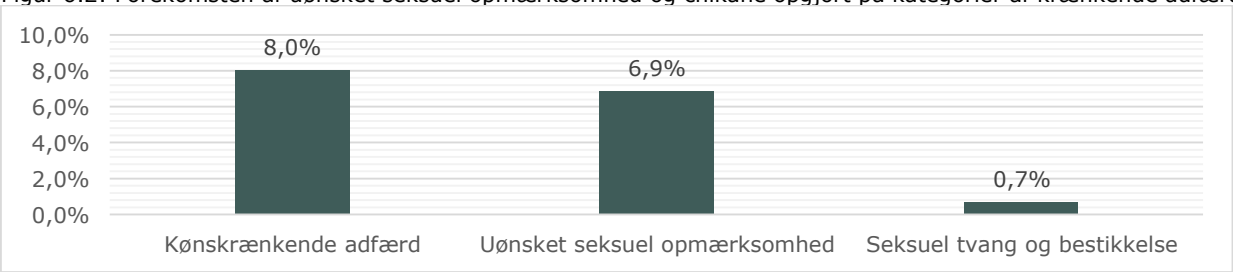

Respondenterne angiver, at det oftest er en kollega, som udøver den uønskede seksuelle opmærksomhed og chikane (57,2 %). 14,1 % har angivet, at der er en leder. Derudover har 8,2 % angivet, at der har været tale om en ekstern udøver.

6.3 Typer af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane

Den hyppigst forekommende type uønsket seksuel opmærksomhed og chikane er, at man har oplevet, at der er blevet talt nedsættende om kvinder/mænd (6,6 %). Dernæst kommer seksuelle kommentarer (2,8 %) og at skulle overpræstere på grund af køn (2,8 %).

Figur 6.3: Andelen af respondenter total, der angiver forskellige typer uønsket seksuel opmærksomhed og chikane[9]

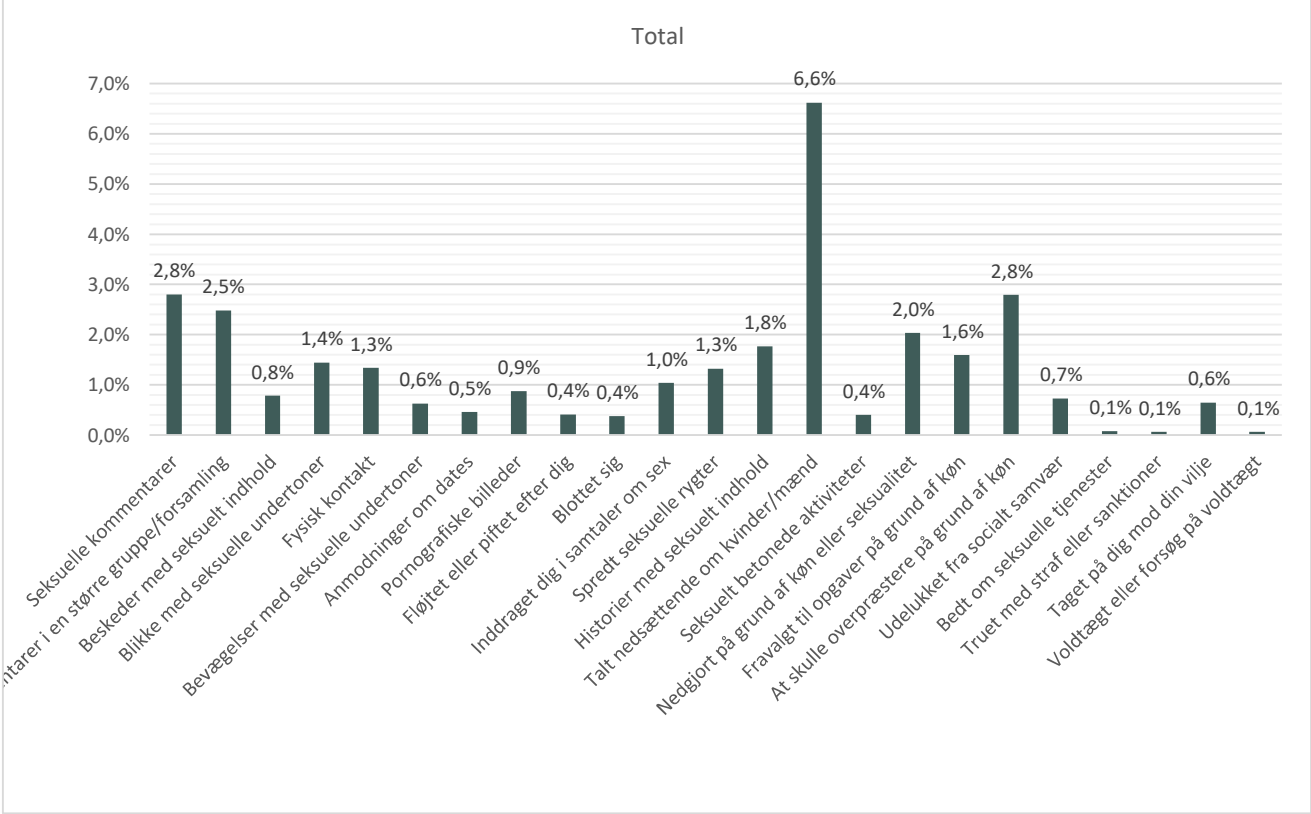

Hos kvinder er den hyppigst forekommende hændelse, at der er blevet talt nedsættende om kvinder/mænd (12,5 %), mens den næsthyppigste hændelser er at skulle overpræstere på grund af køn (9,2 %).

Hos mænd er den hyppigst forekommende hændelse også, at der er blevet talt nedsættende om kvinder/mænd (4,8 %). Herefter kommer seksuelle kommentarer i en større gruppe/forsamling (1,5 %).

6.4 Hvor foregår den uønskede seksuelle opmærksomhed og chikane

Der er 1.578 respondenter, som har rapporteret én eller flere oplevelser af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane. Disse respondenter har sat i alt 2.205 kryds. Respondenterne har angivet, at det hyppigst er foregået under daglig tjeneste/dagligt arbejde (52,5 %). Dernæst har det været ved sociale arrangementer (13,1 %). Herefter følger en nogenlunde lige stor registrering på kategorierne under øvelse, på seminarer/kurser, under udsendelse/tjenesterejser, ved sociale arrangementer uden tilknytning til arbejdet og andet.

Blandt de respondenter, der har oplevet uønsket seksuel opmærksomhed og chikane, har 43,3 % oplevet én type uønsket seksuel opmærksomhed og chikane, mens 56,7 % har oplevet flere typer, jf. figur 6.4.

[9] Kategorier med få svar er følsomme overfor 'atypiske besvarelser', hvor der fx er svaret bekræftende på alle spørgsmål i spørgeskemaet. I kategorien 'voldtægt eller forsøg på voldtægt' er der fx identificeret fire atypiske besvarelser blandt de i alt ti bekræftende besvarelser.

Figur 6.4: Fordelingen mellem respondenter, der har oplevet én eller flere typer af hændelse

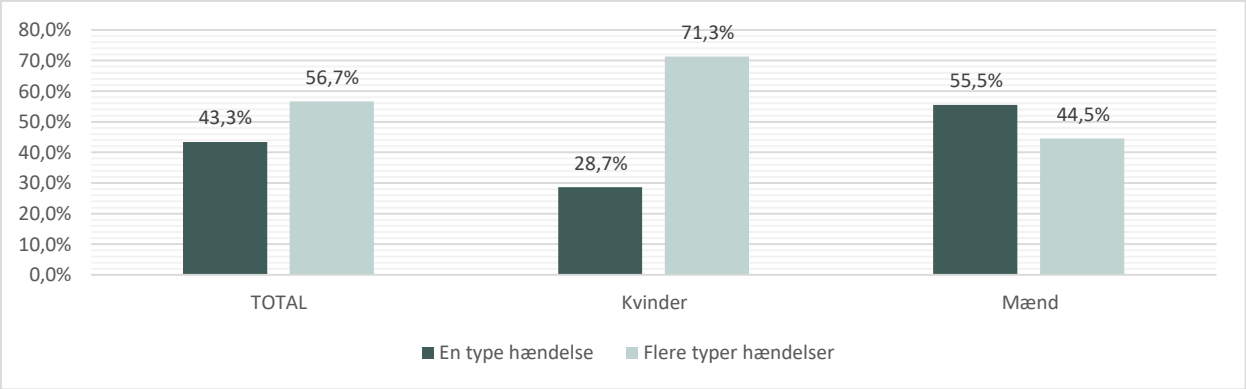

85,3 % af alle respondenter, der har oplevet mindst én hændelse, har viden om, hvor de kan henvende sig, mens 14,7 % ikke er klar over, hvor de kan henvende sig, såfremt de oplever uønsket seksuel opmærksomhed og chikane.

Ud af det samlede antal respondenter, der har svaret, at de har oplevet mindst én hændelse (1.578), har 761 respondenter svaret JA til spørgsmålet: 'Har du talt med nogen på din arbejdsplads om den/de uønskede eller ubehagelige hændelser'.

6.5 Undersøgelsen 2023 sammenlignet tidligere undersøgelser og benchmark

I tabel 6.1 ses de tre spørgsmål, som det har været muligt at sammenligne på tværs af undersøgelser i henholdsvis 2019, 2021 og 2023. Sammenligningen antyder en stigning, der dog er behæftet med en række usikkerheder, idet anvendelse af nyt spørgeskema i 2023 vurderes at give forskelle i besvarelserne.

Tabel 6.1: Spørgsmål der kan sammenlignes mellem 2023 undersøgelsen og 2019/2021 undersøgelserne

	2019	2021	2023
Spg. om kønskrænkende berøringer på arbejdspladsen / uønsket fysisk kontakt med seksuelle undertoner	57 (0,5%)	54 (0,5%)	197 (1,3%)
Spg. om trusler/sanktioner/seksuel tvang	6 (0,05%)	3 (0,03%)	10 (0,1%)
Spg. om voldtægt eller voldtægtsforsøg	2 (0,02%)	3 (0,03%)	10 (0,1%)

Den totale andel af respondenter, der har oplevet mindst én hændelse af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane er betydeligt lavere for Forsvarsministeriets område (10,7 %) sammenlignet med NFA's nationale benchmark (22,2 %).

Tabel 6.2: Benchmark for respondenter, der angiver at have været udsat for mindst én hændelse

	FMN	NFA
Total	10,7% (1578)	22,2%
Kvinder	20,3% (711)	26,4%
Mænd	7,7% (861)	18,3%
Andet	12,5% (6)	41,9%

Opgjort på de tre underkategorier af adfærd ligger Forsvarsministeriets område lavere end det nationale benchmark.

Tabel 6.3: Benchmark for kategorier af adfærd

	FMN	NFA
Kønskrænkende adfærd	8,0%	15,9%
Uønsket seksuel opmærksomhed	6,9%	15,6%
Seksuel tvang og bestikkelse	0,7%	2,8%

7. SYGEFRAVÆR

Sygefraværet på ministerområdet indgår i arbejdsmiljøregnskabet, idet arbejdsmiljøet har betydning for omfanget og karakteren af dele af sygefraværet. Sygefraværet opgøres både for det samlede sygefravær (kort og langt), kort sygefravær samt langt sygefravær.

7.1 Gennemsnitligt antal sygefraværsdage (kort og langt)

Det gennemsnitlige antal sygefraværsdage pr. medarbejder var 10,4 dage i 2023. Sygefraværet er alene steget i Forsvarsakademiet, Ejendomsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen.

Tabel 7.1: Gennemsnitligt antal sygefraværsdage pr. medarbejder (kort og langt) 2018-2023 minus FE

Kalenderår	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ministerområdet (FMN)	**9,4**	**8,1**	**7,4**	**8,6**	**10,7**	**10,4**
Departementet (DEP)	7,1	7,8	6,8	8,0	9,0	8,6
Forsvarskommandoen (FKO)	7,6	7,9	7,3	8,5	10,2	9,6
Forsvarsstaben (FST)	5,1	5,7	5,2	4,6	6,4	6,1
Hæren (HRN)	7,7	8,0	7,0	8,3	9,5	9,1
Søværnet (SVN)	7,3	7,2	6,8	8,1	10,2	8,9
Flyvevåbnet (FLV)	8,3	8,0	7,4	8,0	10,5	10,3
Specialoperationer (SOKOM)	5,8	4,9	4,9	5,8	6,7	5,4
Forsvarsakademiet (FAK)	7,0	7,7	5,3	6,6	8,5	9,3
Forsvarets Sanitetskommando (FSK)	8,0	8,2	12,1	8,4	8,6	6,9
Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste (FVT)	9,8	11,4	10,4	14,5	16,6	15,1
Arktisk Kommando (AKO)	2,3	1,3	1,7	1,8	8,5	4,1
Materiel- og Indkøbsstyrelsen (FMI)	8,8	9,1	8,3	8,9	11,8	11,4
Personalestyrelsen (FPS)	42,6	8,6	7,3	8,7	12,0	10,5
Ejendomsstyrelsen (FES)	11,8	10,9	10,9	10,6	14,5	16,2
Regnskabsstyrelsen (FRS)	11,0	9,1	7,9	7,7	13,3	12,2
Hjemmeværnet (HJV)	9,5	8,9	6,1	8,6	10,7	8,5
Beredskabsstyrelsen (BRS)	6,8	7,3	7,2	9,9	9,7	12,1

7.2 Gennemsnitligt antal sygefraværsdage opgjort på køn

Sygefraværet for mænd er faldet fra 9,9 dage i 2022 til 9,3 dage i 2023, mens kvindernes sygefravær i samme periode er steget fra 14,0 dage til 14,4 dage.

Tabel 7.2: Gennemsnitligt antal sygefraværsdage pr. medarbejder (kort og langt) opgjort på køn 2021-2023

År	2021			2022			2023		
Køn	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**
FMN	**10,4**	**8,2**	**8,6**	**14,0**	**9,9**	**10,7**	**14,4**	**9,3**	**10,4**
DEP	10,6	6,2	8,0	11,4	7,2	9,0	12,0	5,8	8,6
FKO	10,4	8,3	8,5	12,8	9,9	10,2	12,4	9,1	9,6
FST	7,5	4,1	4,6	10,9	5,6	6,4	12,6	5,0	6,1
HRN	9,7	8,1	8,3	12,2	9,1	9,5	11,7	8,8	9,1
SVN	10,3	7,8	8,1	11,8	9,9	10,2	10,2	8,7	8,9
FLV	11,2	7,5	8,0	14,9	9,9	10,5	15,0	9,4	10,3
SOKOM	9,9	5,6	5,8	14,0	6,3	6,7	12,7	4,9	5,4
FAK	10,6	5,3	6,6	10,8	7,8	8,5	10,8	8,7	9,3
FSK	14,2	5,3	8,4	12,1	6,9	8,6	8,7	5,9	6,9
FVT	13,1	14,6	14,5	16,1	16,7	16,6	17,9	14,8	15,1
AKO	0,5	2,1	1,8	13,3	7,6	8,5	7,9	3,4	4,1
FMI	12,5	7,6	8,9	16,3	10,1	11,8	16,1	9,5	11,4
FPS	9,0	8,4	8,7	11,9	12,1	12,0	11,1	9,6	10,5
FES	10,5	10,7	10,6	16,7	12,6	14,5	19,3	13,2	16,2

År	2021			2022			2023		
Køn	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**
FRS	7,2	9,3	7,7	14,7	8,9	13,3	13,4	9,0	12,2
HJV	7,7	8,8	8,6	14,8	9,5	10,7	11,9	7,5	8,5
BRS	10,9	9,6	9,9	13,4	8,2	9,7	19,7	9,1	12,1

7.3 Gennemsnitligt antal langtidssygedage

Tabel 7.3 viser det gennemsnitlige langtidssygefravær (over 30 dage) opgjort på køn. Langtidssygefraværet er steget fra 4,3 dage i 2022 til 4,7 dage i 2023, hvorfor faldet i det samlede sygefravær (kort og langt) skal findes i fald i korttidssygefraværet. Forsvarsakademiet, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Beredskabsstyrelsen har kun haft stigning i langtidssygedage, mens korttidssygedagene er faldet.

Tabel 7.3: Gennemsnitligt antal langtidssygedage pr. medarbejder opgjort på køn 2021-2023

År	2021			2022			2023		
Køn	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**
FMN	**5,2**	**3,7**	**3,9**	**6,7**	**3,7**	**4,3**	**7,5**	**3,9**	**4,7**
DEP	5,9	3,2	4,3	5,0	2,9	3,8	6,2	1,9	3,8
FKO	5,2	3,5	3,7	5,6	3,6	3,8	5,9	3,7	4,0
FST	3,4	1,2	1,6	5,3	1,2	1,8	7,2	1,3	2,2
HRN	4,3	2,9	3,0	4,5	2,9	3,0	5,1	3,1	3,3
SVN	6,3	4,3	4,5	5,9	4,9	5,0	5,6	4,8	4,9
FLV	5,9	2,8	3,2	7,1	2,9	3,5	7,0	3,4	3,9
SOKOM	3,9	2,9	3,0	5,4	2,3	2,5	6,5	2,2	2,4
FAK	5,6	1,6	2,6	4,9	2,9	3,4	5,3	4,3	4,6
FSK	8,0	2,2	4,2	5,3	1,9	3,1	2,9	1,8	2,2
FVT	5,9	7,5	7,4	6,9	7,4	7,3	8,4	6,6	6,7
AKO	0,2	-	0,0	12,4	3,3	4,7	5,9	0,8	1,5
FMI	6,4	3,4	4,2	8,2	3,8	5,0	8,0	3,7	4,9
FPS	4,6	5,2	4,8	5,0	6,5	5,6	4,4	4,6	4,5
FES	4,6	7,6	6,4	9,4	6,3	7,7	12,1	7,3	9,6
FRS	3,5	6,3	4,2	8,6	4,5	7,6	6,6	4,5	6,0
HJV	2,0	5,2	4,5	6,7	4,4	4,9	5,4	3,7	4,1
BRS	5,4	5,5	5,5	5,9	2,0	3,1	12,6	3,7	6,3

7.4 Gennemsnitligt antal korttidssygedage

I 2023 var korttidssygefraværet 5,8 dage pr. medarbejder. I forhold til 2022 er dette et fald på 0,6 dage pr. medarbejder. Det korte sygefravær er alene steget i Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse.

Tabel 7.4: Gennemsnitligt antal kortidssygedage pr. medarbejder opgjort på køn 2021-2023

År	2021			2022			2023		
Køn	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**
FMN	**5,2**	**4,6**	**4,7**	**7,2**	**6,2**	**6,4**	**6,9**	**5,4**	**5,8**
DEP	4,7	3,0	3,7	6,4	4,3	5,2	5,8	3,9	4,7
FKO	5,1	4,8	4,9	7,2	6,3	6,4	6,6	5,5	5,6
FST	4,1	2,8	3,0	5,7	4,4	4,6	5,4	3,7	3,9
HRN	5,4	5,3	5,3	7,6	6,3	6,4	6,6	5,7	5,8
SVN	4,1	3,5	3,6	6,0	5,0	5,1	4,5	4,0	4,0
FLV	5,3	4,8	4,8	7,8	6,9	7,0	8,0	6,0	6,3
SOKOM	5,9	2,6	2,8	8,7	3,9	4,2	6,2	2,7	2,9
FAK	4,9	3,6	4,0	5,9	4,9	5,1	5,5	4,4	4,7

År	2021			2022			2023		
Køn	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**
FSK	6,2	3,2	4,2	6,8	4,9	5,6	5,8	4,1	4,7
FVT	7,2	7,1	7,1	9,1	9,3	9,3	9,5	8,3	8,4
AKO	0,3	2,1	1,7	0,9	4,3	3,8	2,0	2,6	2,5
FMI	6,1	4,2	4,7	8,1	6,3	6,8	8,1	5,9	6,5
FPS	4,3	3,2	3,9	6,8	5,7	6,4	6,7	5,0	6,1
FES	5,9	3,1	4,2	7,3	6,3	6,8	7,2	6,0	6,6
FRS	3,7	3,1	3,5	6,1	4,4	5,7	6,9	4,5	6,2
HJV	5,7	3,6	4,0	8,1	5,1	5,8	6,4	3,9	4,4
BRS	5,5	4,1	4,5	7,5	6,3	6,6	7,1	5,4	5,9

Det korte sygefravær sammenlignet med statens tal viser, at udviklingen i sygefravær på Forsvarsministeriets områder følger udviklingen i staten.

Figur 7.1: Gennemsnitligt antal kortidssygedage pr. medarbejder sammenlignet med statens tal

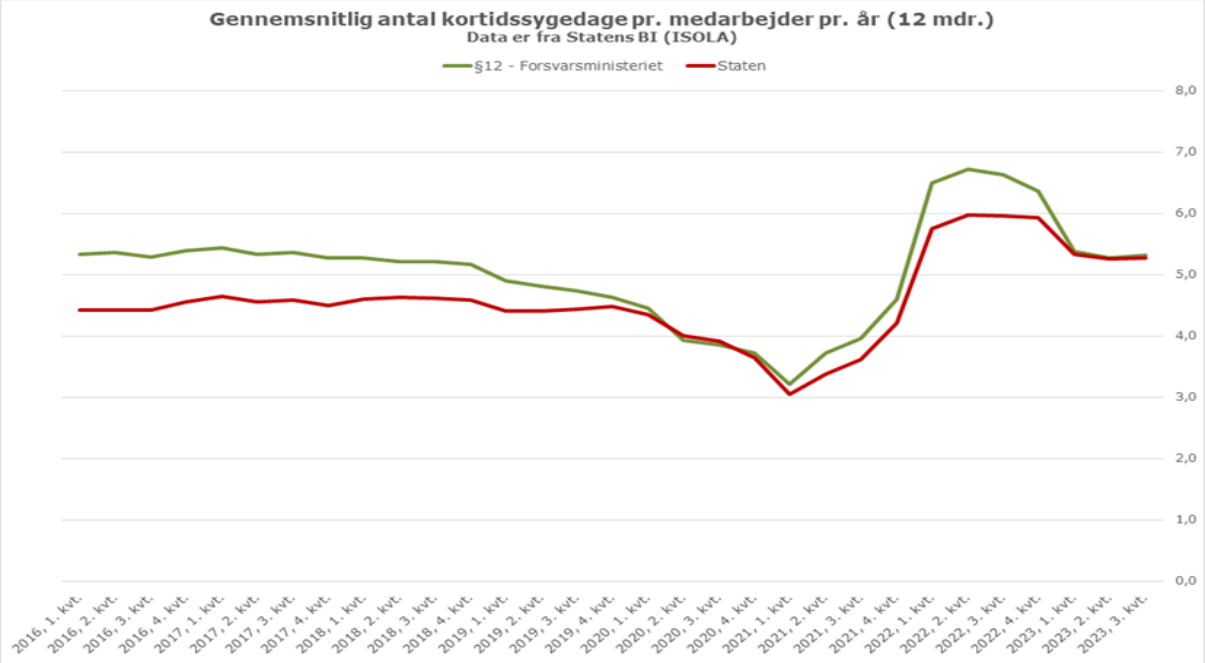

7.5 Gennemsnitligt antal sygefraværsdage opgjort på alder

Det samlede sygefravær (kort og langt) er overvejende ens for aldersgrupperne mellem 20-59 år, mens det for begge køn stiger for gruppen 60-69 årige. For kvinder sker der også et spring fra gruppen 20-29 årige (10,7 dage) til gruppen 30-39 årige (14,5 dage).

For det korte sygefravær er der kun små forskelle mellem aldersgrupperne og køn. Derimod stiger det lange sygefravær med alderen.

Tabel 8.5: Gns. antal sygedage hhv. samlet (lang og kort), langtids- og kortidssygefravær 2021-2023

År	2021			2022			2023		
Køn	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**
Samlet									
< 20	3,4	7,4	**6,7**	4,3	8,7	**7,5**	5,0	4,6	**4,7**
20 - 29	9,1	5,7	**6,3**	8,8	7,5	**7,8**	10,7	8,5	**8,9**
30 - 39	11,4	6,7	**7,6**	10,8	8,3	**8,8**	14,5	9,5	**10,6**
40 - 49	10,2	6,3	**7,0**	11,0	6,9	**7,7**	14,3	9,6	**10,6**
50 - 59	9,6	7,6	**8,0**	10,9	9,0	**9,3**	14,2	10,5	**11,2**
60 - 69	11,7	10,4	**10,6**	10,3	12,1	**11,8**	20,1	14,5	**15,7**

År	2021			2022			2023		
Køn	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**	Kvinde	Mand	**Total**
>= 70	11,0	3,1	**4,2**	13,4	4,4	**5,9**	5,5	6,5	**6,4**
Langt									
< 20		1,8	**1,5**	1,3	3,6	**3,0**			
20 - 29	4,7	1,7	**2,2**	3,5	1,9	**2,2**	3,9	2,1	**2,4**
30 - 39	6,6	2,9	**3,6**	5,4	3,5	**3,9**	6,9	2,9	**3,8**
40 - 49	5,6	2,9	**3,4**	5,9	3,0	**3,5**	7,2	3,8	**4,5**
50 - 59	5,1	4,2	**4,3**	5,9	4,9	**5,1**	7,0	4,5	**5,0**
60 - 69	6,6	6,3	**6,4**	5,0	8,0	**7,4**	12,0	8,0	**8,9**
>= 70	6,2	2,2	**2,8**	12,3	0,9	**2,8**	2,9	1,4	**1,6**
Kort									
< 20	3,4	5,5	**5,2**	3,1	5,1	**4,6**	5,0	4,6	**4,7**
20 - 29	4,4	4,0	**4,1**	5,3	5,6	**5,6**	6,7	6,4	**6,5**
30 - 39	4,8	3,8	**4,0**	5,4	4,7	**4,9**	7,7	6,6	**6,9**
40 - 49	4,6	3,4	**3,6**	5,1	4,0	**4,2**	7,0	5,7	**6,0**
50 - 59	4,5	3,5	**3,7**	5,0	4,1	**4,3**	7,2	6,0	**6,2**
60 - 69	5,1	4,1	**4,2**	5,3	4,2	**4,4**	8,1	6,5	**6,8**
>= 70	4,8	0,9	**1,4**	1,1	3,5	**3,1**	2,6	5,2	**4,8**

7.6 Gennemsnitligt antal sygefraværsdage opgjort på personalegrupper

Sygefraværet opgjort på de civile personalegrupper viser en lignende udvikling i årene fra 2018-2023 for de fire grupper.

Figur 7.2: Udvikling i gns. antal sygedage 2018 – 2023 hos de civile personalegrupper

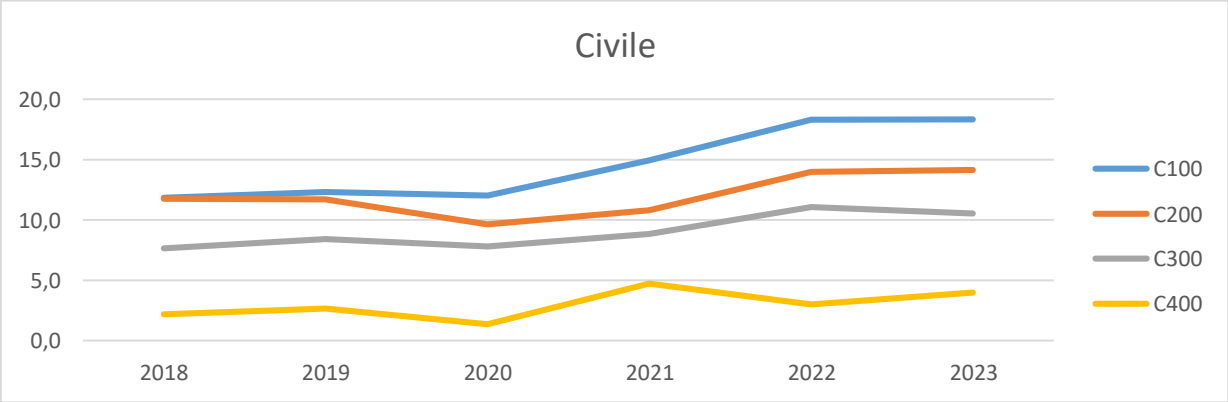

Sygefraværet opgjort på de militære personalegrupper viser ligeledes en lignende udvikling i årene fra 2018-2023 for særligt M100, M200 og M300.

Figur 7.3: Udvikling i gns. antal sygedage 2018 – 2023 hos de militære personalegrupper

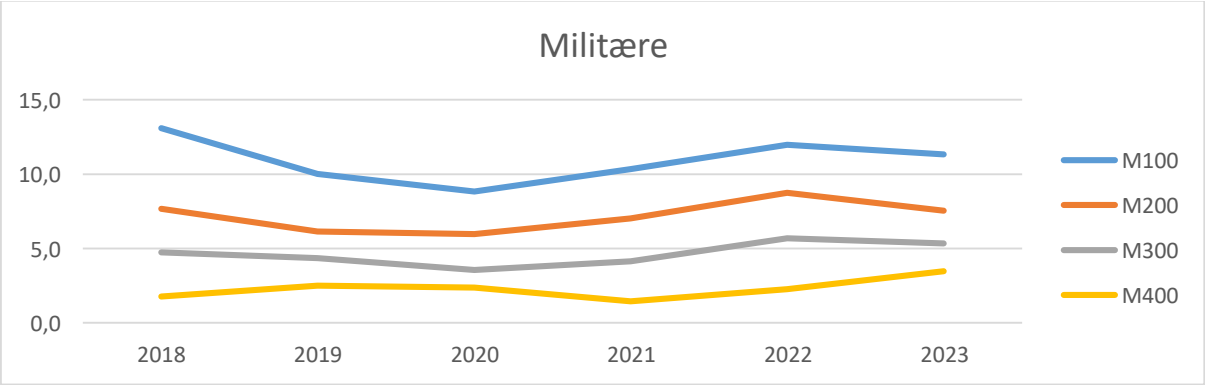

8. PÅBUD FRA ARBEJDSTILSYNET

Forsvarsministeriets koncern har i 2023 modtaget 63 reaktioner fra Arbejdstilsynet mod 40 reaktioner i 2022.

Arbejdstilsynet har afgivet 1,4 reaktion pr. besøgt tjenestested i 2023, hvilket er lavere end i 2022 og 2021, hvor der blev afgivet hhv. 1,5 og 1,6 reaktioner pr. besøg. Antallet af reaktioner kan ikke sammenlignes én til én årene imellem idet Arbejdstilsynets valg af besøgte tjenestesteder har betydning.

Tabel 8.1 viser de forskellige type reaktioner, som er givet i perioden 2021 til 2023.

Tabel 8.1:Typer af reaktioner fra Arbejdstilsynet 2021-2023

Type	2021	2022	2023
Påbud	25	18	36
Strakspåbud	10	11	14
Afgørelse uden handlepligt	0	2	1
§ 21 undersøgelsespåbud	2	2	3
Vejledning	15	7	9
I alt	**52**	**40**	**63**

Arbejdstilsynet har endvidere i 2023 tilbudt 4 aftaleforløb i stedet for påbud. Aftaleforløb giver en tidfrist for løsning af arbejdsmiljøproblemet og en vejledning fra Arbejdstilsynet. De fire aftaleforløb fremgår af bilag 9.

Tabel 8.2 viser reaktionerne opgjort på typerne af arbejdsmiljøproblemer.

Tabel 8.2: Reaktioner fra Arbejdstilsynet opgjort på arbejdsmiljøproblemer 2021-2023[10]

Arbejdsmiljøproblem	2021	2022	2023
Ulykkesrisici	7	12	18
Indeklima (temperatur)	9	4	10
Muskel- og skeletbesvær	11	7	9
Bygherres pligter	2	2	1
Kemi, støv og biologi	12	0	14
Velfærdsforanstaltninger	0	0	2
Støj, akustik	3	2	0
Belysning, dagslys	0	0	1
Ventilation	1	1	0
Psykisk arbejdsmiljø	3	4	0
Egenindsats	4	8	8
I alt	**52**	**40**	**63**

Stigningen i reaktioner skal særligt ses i forhold til stigning i reaktioner vedr. ulykkesrisici og indeklima. Hertil kommer, at området kemi, støv og biologi er gået fra 0 reaktioner i 2022 til 14 reaktioner i 2023.

Reaktionerne opgjort på de enkelte tjenestesteder kan ses i bilag 9.

[10] Kilde: Arbejdstilsynets ADVI adgang på Forsvaret og Forsvarsministeriets Styrelser, Beredskabsstyrelsen og Forsvarsministeriets Departement (CVR nr. 16287180, 52990319, 25775635).

9. BILAG

1. Udvalgte tiltag i arbejdsmiljøvirksomheden 2023

Der er i 2023 iværksat eller påbegyndt udvikling af flere forebyggelsestiltag gældende for hele eller hovedparten af ministerområdet herunder:

Målinger af det fysiske og psykiske arbejdsmiljø
Der er gennemført fire målinger, som helt eller delvist omhandler krænkende adfærd:
- Arbejdspladsvurderingen (APV) – både for det fysiske og psykiske arbejdsmiljø
- Undersøgelse af kønskrænkende adfærd (KKA)
- APV og KKA undersøgelse hos frivillige i Beredskabsstyrelsen
  Samme undersøgelser gennemføres i 2024 for frivillige i Hjemmeværnet
- Undersøgelse af værnepligtsuddannelsen med fokus på trivsel og krænkende adfærd

Forvaltningsgrundlag
- Opdatering af Forsvarsministeriets Personalestyrelses vejledning om krænkende adfærd bl.a. med skærpet ansættelsesretlig linje
- Bestemmelse om chefers og lederes handlepligt ved krænkende adfærd

Uddannelse
- Forsvarskommandoen har iværksat uddannelsen 'Stærke Arbejdsfællesskaber – medarbejderskab og inklusion', som omfatter alle medarbejdere under Forsvarskommandoens område
- Forsvarsministeriets Personalestyrelse er påbegyndt udvikling af tilsvarende uddannelsesforløb i forebyggelse og håndtering af kønskrænkende adfærd på resten af ministerområdet

Organisation for Personlig Rådgivning og Kollegastøtte (OPRK)
- OPRK har i 2023 uddannet 40 nye OPRK-rådgivere, så der nu er ca. 180 OPRK-rådgivere fordelt på tjenestestederne, som kan yde støtte og rådgivning i forbindelse med bl.a. mistrivsel
- OPRK har i 2023 bl.a. ydet støtte eller rådgivning i forbindelse med 90 henvendelser om kønskrænkende adfærd og 79 henvendelser om krænkende adfærd

Konkrete forebyggelsesinitiativer
- Der blev i 2023 afholdt en konference for 300 arbejdsmiljøaktører fra ministerområdet, hvor bl.a. nyudviklede film om krænkende adfærd og arbejdsulykker blev præsenteret

Tilsyn
- Forsvarsministeriets tilsyn med myndighedernes håndtering og forebyggelse af KKA er revideret efter input fra Forsvarsministeriets Interne Revision (FIR) for bedre at kunne monitorere myndighedernes arbejde med KKA, vurdere effekten af dette arbejde og kunne gribe ind over for udfordringer og identificerede risici i koncernens håndtering af området

2. Arbejdsulykker opgjort på styrelser 2021-2023

Arbejdsulykker i hjemlig struktur, INTOPS samt udlandet i øvrigt ink. værnepligtige i perioden 2021 – 2023[11]

Myndighed	Ulykker 2021				Ulykker 2022				Ulykker 2023			
	Med og uden fravær		Med fravær		Med og uden fravær		Med fravær		Med og uden fravær		Med fravær	
Hovedtotal	**2.000**		**671**		**2243**		**794**		**2551**		**882**	
Hjemlig struktur												
FMN	4		1		3		2		4		2	
FKO	1558		545		1513		546		1824		661	
HKO		972		383		938		366		1162		494
SVK		217		53		129		44		136		32
FLK		134		31		196		56		196		52
SOKOM		37		11		22		6		30		4
FAK		87		23		116		40		134		37
FSK		4		1		8		4		13		2
FST		2		0		2		0		4		0
FVT		104		42		101		29		148		39
INT. STILLINGER		1		1		1		1		1		1
BRS	221		60		229		54		270		54	
HJV	17		4		14		2		7		4	
FES	5		1		31		13		80		24	
FMI	44		13		57		20		72		25	
FPS	6		2		7		1		6		1	
FRS	3		2		4		3		1		0	
I alt	**1858**		**628**		**1858**		**641**		**2264**		**771**	
INTOPS												
BRS	0		0		0		0		0		0	
FKO	99		29		278		127		190		79	
FAK		0		0		1		0		4		2
FLK		10		4		9		2		1		0
FSK		1		0		0		0		0		0
FVT		2		1		3		2		1		0
HKO		71		19		233		119		175		75
INT. STILLINGER		0		0		1		0		0		0
SOKOM		0		0		3		0		0		0
SVK		15		5		28		4		9		2
FMI		0	0		1		1		0		0	
HJV		0	0		1		0		1		1	
I alt	**99**		**29**		**280**		**128**		**191**		**80**	
Udland i øvrigt												
BRS	1		0		0		0		0		0	
FES	0		0		0		0		0		0	
FKO	41		13		102		25		93		31	
AKO		3		0		1		0		1		1
FAK		0		0		3		0		4		2
FST		0		0		2		1		1		1
FVT		0		0		3		2		2		0
FLK		1		0		6		0		6		2
INT. STILLINGER		1		0		1		1		2		0
HKO		20		11		34		9		49		22
SOKOM		11		0		17		3		12		0
SVK		5		2		35		9		16		3
FMI	1		1		2		0		2		0	
FPS	0		0		0		0		0		0	
HJV	0		0		1		0		1		0	
I alt	**43**		**14**		**105**		**25**		**96**		**31**	

[11] Alle år eksklusiv ulykker blandt frivillige og Forsvarets Efterretningstjeneste

3. Hændelsessteder – hele ministerområdet

År	2022			2023		
Ulykker	**Med fravær**	**Uden fravær**	**Total**	**Med fravær**	**Uden fravær**	**Total**
Antal i alt	**823**	**1502**	**2325**	**922**	**1719**	**2641**
Arbejde i etablissementsservice	19	29	48	37	63	100
Arbejde i udlandet	2	10	12	6	4	10
Arbejde i udlandet - Arbejde under operativ indsættelse	23	26	49	11	9	20
Arbejde i udlandet - Cafeteriaområde	0	2	2	0	4	4
Arbejde i udlandet - Depot/forsyningsområde	0	3	3	1	1	2
Arbejde i udlandet - Færdselsuheld	1	0	1	3	1	4
Arbejde i udlandet - Fysisk træning	15	15	30	13	27	40
Arbejde i udlandet - Garage-/værkstedsområde	4	15	19	3	4	7
Arbejde i udlandet - Kontor/administration	0	0	0	1	1	2
Arbejde i udlandet - Øvrige	17	25	42	18	37	55
Arbejde i udlandet - På fly	0	1	1	1	2	3
Arbejde i udlandet - På køretøj	6	5	11	7	4	11
Arbejde i udlandet - På skibe	0	2	2	0	1	1
Arbejde i udlandet - På teltområde	1	8	9	1	11	12
Arbejde i udlandet - Patrulje	1	0	1	1	1	2
Arbejde med hunde	0	3	3	3	5	8
Arbejde med hunde - Hundebid	3	5	8	2	7	9
Arbejde med hunde - Øvrige	0	8	8	1	5	6
Arbejde på både	4	16	20	1	5	6
Arbejde på depot	18	37	55	4	8	12
Arbejde på fly	1	1	2	23	51	74
Arbejde på fly - Arbejde på fly udendørs	1	7	8	2	1	3
Arbejde på fly - Arbejde under flyvning	3	1	4	1	1	2
Arbejde på fly - Øvrige	0	4	4	1	2	3
Arbejde på fly - Værkstedsarbejde på fly	5	14	19	3	2	5
Arbejde på helikopter	0	2	2	2	33	35
Arbejde på helikopter - Arbejde på helikopter til søs	0	0	0	0	1	1
Arbejde på helikopter - Arbejde på helikopter udendørs	1	0	1	0	1	1
Arbejde på helikopter - Arbejde under flyvning	3	1	4	1	7	8
Arbejde på helikopter - Øvrige	1	1	2	2	3	5
Arbejde på helikopter - Værkstedsarbejde på helikopter	2	5	7	1	3	4
Arbejde på infirmeri	1	2	3	0	4	4
Arbejde på kontor	15	28	43	8	32	40
Arbejde på køretøjer	4	13	17	2	22	24
Arbejde på køretøjer - Bruger/ansat på bæltekøretøjer	7	6	13	2	10	12
Arbejde på køretøjer - Bruger/ansat på hjulkøretøjer	12	27	39	11	26	37
Arbejde på køretøjer - Øvrige	3	6	9	7	17	24
Arbejde på køretøjer - Påhængsvogn/aggregat	0	1	1	2	3	5
Arbejde på køretøjer - Værkstedsarbejde på bæltekøretøjer	0	4	4	2	7	9
Arbejde på køretøjer - Værkstedsarbejde på hjulkøretøjer	9	20	29	17	21	38
Arbejde på laboratorium	0	4	4	0	2	2
Arbejde på radarstation	1	0	1	0	0	0
Arbejde på skibe	2	10	12	5	8	13
Arbejde på skibe - Arbejde til søs	40	89	129	13	61	74
Arbejde på skibe - Brugerarbejde på skibe ved kaj	6	6	12	2	14	16
Arbejde på skibe - Øvrige	4	3	7	2	7	9
Arbejde på skibe - Værkstedsarbejde på skibe	1	8	9	4	14	18

Arbejde på skydebaner	12	42	54	14	45	59
Arbejde under dykning	1	1	2	1	2	3
Arbejde under operativ indsættelse i DK	5	6	11	3	5	8
Arbejde under operativ indsættelse i DK - Arbejde i vand / overfladedyk	1	0	1	1	2	3
Arbejde under operativ indsættelse i DK - Brand	2	11	13	1	8	9
Arbejde under operativ indsættelse i DK - CBRNE	2	2	4	0	1	1
Arbejde under operativ indsættelse i DK - Redning/USAR	0	3	3	3	3	6
Arbejde under øvelse	30	52	82	60	54	114
Arbejde under øvelse - Arbejde i reb	0	1	1	0	1	1
Arbejde under øvelse - Arbejde i vand/overfladedyk	2	4	6	1	4	5
Arbejde under øvelse - Brand	2	10	12	3	7	10
Arbejde under øvelse - CBRNE	0	0	0	0	5	5
Arbejde under øvelse - Øvrige	74	90	164	95	147	242
Arbejde under øvelse - Redning/USAR	0	6	6	3	4	7
Arbejde under øvelse - Skydning	4	15	19	8	18	26
Arbejde under øvelse - Transport	12	20	32	22	10	32
Sprægning	0	0	0	0	3	3
Færdselsuheld	0	6	6	5	9	14
Færdselsuheld - Øvelsesterræn	0	2	2	9	7	16
Færdselsuheld - Øvrige	13	13	26	8	6	14
Færdselsuheld - Under operativ indsættelse uden brug af ud-rykning	0	1	1	2	1	3
Færdselsuheld - Under udrykningskørsel	0	1	1	0	0	0
Fysisk træning	10	30	40	24	18	42
Fysisk træning - Feltforhindringsbane	2	5	7	2	7	9
Fysisk træning - Forhindringsbane	16	33	49	21	43	64
Fysisk træning - Fysisk test	7	13	20	11	12	23
Fysisk træning - Idræt i garnison	40	85	125	54	65	119
Fysisk træning - Idræt i svømmehal	1	5	6	4	7	11
Fysisk træning - Idræt i terræn	31	32	63	21	32	53
Fysisk træning - Motionsrum	15	25	40	16	24	40
Fysisk træning - Øvrige	18	26	44	35	40	75
Øvrige	5	17	22	18	25	43
Øvrige – Øvrige	58	84	142	49	101	150
Øvrige – Øvrige værkstedsarbejde	18	37	55	12	41	53
Uddannelse	13	32	45	12	34	46
Uddannelse - Arbejde i reb	1	0	1	0	5	5
Uddannelse - Arbejde i vand/overfladedyk	2	5	7	1	9	10
Uddannelse - Brand	3	14	17	1	22	23
Uddannelse - CBRNE	3	6	9	2	6	8
Uddannelse - Nærkamp	6	21	27	9	14	23
Uddannelse - Øvrige	16	36	52	14	52	66
Uddannelse - Redning/USAR	12	21	33	4	42	46
Uddannelse - Uddannelse i garnison	34	41	75	21	39	60
Uddannelse	13	32	45	126	187	313
Uddannelse - Uddannelse i terræn	116	175	291	0	3	3

4. Hændelsessteder - Hæren

	2022			2023		
Ulykker	**Med fravær**	**Uden fravær**	**Total**	**Med fravær**	**Uden fravær**	**Total**
Antal I alt	**494**	**711**	**1205**	**591**	**795**	**1386**
Arbejde i etablissementsservice	10	14	24	11	9	20
Arbejde i udlandet	2	7	9	5	1	6
Arbejde i udlandet - Arbejde under operativ indsættelse	23	19	42	10	5	15
Arbejde i udlandet - Cafeteriaområde	0	2	2	0	4	4
Arbejde i udlandet - Depot/forsyningsområde	0	1	1	1	1	2
Arbejde i udlandet - Færdselsuheld	1	0	1	3	0	3
Arbejde i udlandet - Fysisk træning	12	14	26	12	27	39
Arbejde i udlandet - Garage-/værkstedsområde	4	15	19	3	4	7
Arbejde i udlandet - Kontor/administration	0	0	0	0	1	1
Arbejde i udlandet - Øvrige	15	17	32	14	32	46
Arbejde i udlandet - På fly	0	1	1	1	0	1
Arbejde i udlandet - På køretøj	6	5	11	7	4	11
Arbejde i udlandet - På teltområde	1	8	9	1	11	12
Arbejde i udlandet - Patrulje	1	0	1	1	1	2
Arbejde på depot	0	1	1	0	4	4
Arbejde på kontor	2	4	6	0	6	6
Arbejde på køretøjer	2	7	9	1	15	16
Arbejde på køretøjer - Bruger/ansat på bæltekøretøjer	7	5	12	1	6	7
Arbejde på køretøjer - Bruger/ansat på hjulkøretøjer	8	20	28	8	23	31
Arbejde på køretøjer - Øvrige	1	2	3	6	8	14
Arbejde på køretøjer - Påhængsvogn/aggregat	0	0	0	1	2	3
Arbejde på køretøjer - Værkstedsarbejde på bæltekøretøjer	0	4	4	1	5	6
Arbejde på køretøjer - Værkstedsarbejde på hjulkøretøjer	0	10	10	9	10	19
Arbejde på skydebaner	8	24	32	9	40	49
Arbejde under operativ indsættelse i Danmark	4	1	5	1	1	2
Arbejde under øvelse	21	24	45	52	22	74
Arbejde under øvelse - Arbejde i vand/overfladedyk	0	2	2	0	0	0
Arbejde under øvelse - Brand	2	0	2	0	0	0
Arbejde under øvelse - Øvrige	63	59	122	80	95	175
Arbejde under øvelse - Skydning	3	11	14	7	15	22
Arbejde under øvelse - Sprængning	0	0	0	0	1	1
Arbejde under øvelse - Transport	5	9	14	16	6	22
Færdselsuheld	0	6	6	3	3	6
Færdselsuheld - Øvelsesterræn	0	2	2	9	5	14
Færdselsuheld - Øvrige	5	9	14	3	2	5
Færdselsuheld - Under udrykningskørsel	0	1	1	0	0	0
Færdselsuheld - Under operativ indsættelse uden brug af udrykning				2	0	2
Fysisk træning	3	15	18	14	11	25
Fysisk træning - Feltforhindringsbane	2	4	6	0	5	5
Fysisk træning - Forhindringsbane	13	24	37	17	35	52
Fysisk træning - Fysisk test	4	4	8	9	6	15
Fysisk træning - Idræt i garnison	34	67	101	38	49	87
Fysisk træning - Idræt i svømmehal	0	3	3	4	4	8
Fysisk træning - Idræt i terræn	26	24	50	13	26	39
Fysisk træning - Motionsrum	7	9	16	10	5	15
Fysisk træning - Øvrige	8	16	24	25	23	48
Øvrige	2	9	11	13	9	22
Øvrige - Øvrige	31	27	58	26	40	66

Øvrige - Øvrigt værkstedsarbejde	3	9	12	1	6	7
Uddannelse	6	9	15	4	2	6
Uddannelse - Arbejde i vand/overfladedyk	0	0	0	0	2	2
Uddannelse - CBRNE	0	2	2	0	0	0
Uddannelse - Nærkamp	6	14	20	7	13	20
Uddannelse - Øvrige	10	14	24	7	16	23
Uddannelse - Redning/USAR	0	0	0	0	1	1
Uddannelse - Uddannelse i garnison	27	31	58	19	31	50
Uddannelse - Uddannelse i terræn	106	126	232	106	142	248

5. Hændelsessteder – Søværnet

År	2022			2023		
Ulykker	**Med fravær**	**Uden fravær**	**Total**	**Med fravær**	**Uden fravær**	**Total**
Antal i alt	**57**	**135**	**192**	**36**	**125**	**161**
Arbejde i etablissementsservice	0	0	0	0	1	1
Arbejde i udlandet - Arbejde under operativ indsættelse	0	1	1	1	2	3
Arbejde i udlandet - Kontor/administration	0	0	0	1	0	1
Arbejde i udlandet - Depot/forsyningsområde	0	1	1	0	0	0
Arbejde i udlandet - Øvrige	1	1	2	1	0	1
Arbejde på både	1	11	12	2	5	7
Arbejde på helikopter - Arbejde under flyvning	0	1	1	0	0	0
Arbejde på kontor	1	0	1	0	0	0
Arbejde på køretøjer - Bruger/ansat på hjulkøretøjer	1	0	1	0	0	0
Arbejde på skibe	2	7	9	4	6	10
Arbejde på infirmeri	0	0	0	0	2	2
Arbejde på skibe - Arbejde til søs	37	83	120	11	60	71
Arbejde på skibe - Brugerarbejde på skibe ved kaj	5	4	9	2	9	11
Arbejde på skibe - Øvrige	4	3	7	2	7	9
Arbejde på skydebaner	0	5	5	0	1	1
Arbejde under dykning	0	1	1	1	1	2
Arbejde under operativ indsættelse i Danmark	1	0	1	0	0	0
Arbejde under øvelse	0	1	1	0	1	1
Arbejde under øvelse - Brand	0	3	3	0	3	3
Arbejde under øvelse - Redning/USAR	0	1	1	0	0	0
Arbejde under øvelse - Sprængning	0	0	0	0	1	1
Arbejde under øvelse - Øvrige	0	0	0	0	2	2
Færdselsuheld - Øvrige	1	0	1	1	0	1
Fysisk træning	1	0	1	3	0	3
Fysisk træning - Fysisk test	0	1	1	0	1	1
Fysisk træning - Idræt i garnison	0	0	0	1	1	2
Fysisk træning - Idræt i svømmehal	0	0	0	0	2	2
Fysisk træning - Motionsrum	0	0	0	0	1	1
Øvrige	0	2	2	2	1	3
Øvrige - Øvrige	0	2	2	2	4	6
Øvrige - Øvrigt værkstedsarbejde	1	0	1	0	0	0
Uddannelse	1	0	1	0	4	4
Uddannelse - Arbejde i vand/overfladededyk	0	3	3	0	1	1
Uddannelse - Brand	0	1	1	0	1	1
Uddannelse - Øvrige	0	1	1	0	1	1
Uddannelse - Redning/USAR	0	0	0	0	1	1
Uddannelse - Uddannelse i garnison	0	1	1	0	2	2
Uddannelse - Uddannelse i terræn	0	1	1	0	1	1
Uddannelse - Uddannelse til søs	0	0	0	0	1	1

6. Hændelssesteder – Flyvevåbnet

År		2022			2023	
Ulykker	Med fravær	Uden fravær	Total	Med fravær	Uden fravær	Total
Antal i alt	**58**	**153**	**211**	**54**	**149**	**203**
Arbejde i udlandet	0	1	1	0	0	0
Arbejde i udlandet - Arbejde under operativ indsættelse	0	4	4	0	1	1
Arbejde i udlandet - Depot/forsyningsområde	0	1	1	0	0	0
Arbejde i udlandet - Fysisk træning	1	1	2	0	0	0
Arbejde i udlandet - Øvrige	0	2	2	0	1	1
Arbejde i udlandet - På skibe	0	1	1	0	0	0
Arbejde i udlandet - På fly	0	0	0	0	2	2
Arbejde med hunde	0	3	3	3	5	8
Arbejde med hunde - Hundebid	3	4	7	2	5	7
Arbejde med hunde - Øvrige	0	3	3	1	4	5
Arbejde på både	1	2	3	0	0	0
Arbejde på depot	3	3	6	0	5	5
Arbejde på fly	1	1	2	1	1	2
Arbejde på fly - Arbejde på fly udendørs	1	7	8	1	0	1
Arbejde på fly - Arbejde under flyvning	3	1	4	1	2	3
Arbejde på fly - Øvrige	0	2	2	3	2	5
Arbejde på fly - Værkstedsarbejde på fly	4	11	15	0	24	24
Arbejde på helikopter	0	1	1	0	1	1
Arbejde på helikopter - Arbejde under flyvning	2	0	2	1	7	8
Arbejde på helikopter - Øvrige	1	0	1	0	0	0
Arbejde på helikopter - Værkstedsarbejde på helikopter	1	2	3	0	0	0
Arbejde på kontor	2	2	4	2	2	4
Arbejde på køretøjer	0	1	1	0	0	0
Arbejde på køretøjer - Bruger/ansat på hjulkøretøjer	0	2	2	1	0	1
Arbejde på køretøjer - Øvrige	1	1	2	0	0	0
Arbejde på køretøjer - Værkstedsarbejde på hjulkøretøjer	1	2	3	0	0	0
Arbejde på radarstation	1	0	1	0	0	0
Arbejde på laboratorium	0	0	0	0	1	1
Arbejde på skydebaner	0	3	3	0	1	1
Arbejde under dykning	1	0	1	0	0	0
Arbejde under operativ indsættelse i Danmark - Brand	0	0	0	1	0	1
Arbejde under øvelse	0	1	1	0	2	2
Arbejde under øvelse - Arbejde i vand/overfladedyk	1	0	1	0	0	0
Arbejde under øvelse - Sprængning	0	0	0	0	1	1
Arbejde under øvelse - Øvrige	1	2	3	4	8	12
Færdselsuheld - Øvelsesterræn	0	0	0	0	2	2
Arbejde under øvelse - Transport	0	2	2	0	0	0
Færdselsuheld - Øvrige	1	1	2	1	0	1
Færdselsuheld - operativ indsættelse uden brug af udrykning	0	1	1	0	0	0
Fysisk træning	1	2	3	2	1	3
Fysisk træning - Feltforhindringsbane	0	0	0	1	0	1
Fysisk træning - Forhindringsbane	0	1	1	2	0	2
Fysisk træning - Fysisk test	0	2	2	0	2	2
Fysisk træning - Idræt i garnison	2	10	12	6	1	7
Fysisk træning - Idræt i terræn	0	0	0	1	0	1
Fysisk træning - Idræt i svømmehal	1	1	2	0	0	0
Fysisk træning - Motionsrum	2	3	5	1	2	3
Fysisk træning - Øvrige	3	3	6	0	2	2

Øvrige	1	2	3	0	4	4
Øvrige - Øvrige	4	13	17	4	9	13
Øvrige - Øvrigt værkstedsarbejde	6	2	8	0	5	5
Uddannelse	0	1	1	0	0	0
Uddannelse - Arbejde i vand/overfladedyk	0	1	1	0	0	0
Uddannelse - Brand	0	0	0	0	2	2
Uddannelse - Nærkamp	0	6	6	1	0	1
Uddannelse - Øvrige	2	3	5	4	18	22
Uddannelse - Uddannelse i garnison	3	3	6	2	5	7
Uddannelse - Uddannelse i terræn	2	30	32	8	21	29

7. Hændelsessteder – Beredskabsstyrelsen

År	2022			2023		
Ulykker	**Med fravær**	**Uden fravær**	**Total**	**Med fravær**	**Uden fravær**	**Total**
Antal i alt	**56**	**176**	**232**	**55**	**219**	**274**
Arbejde i etablissementsservice	1	3	4	1	1	2
Arbejde på depot	1	1	2	0	0	0
Arbejde på kontor	0	4	4	0	0	0
Arbejde på køretøjer - Bruger/ansat på hjulkøretøjer	0	3	3	0	0	0
Arbejde på køretøjer - Øvrige	1	0	1	1	2	3
Arbejde på køretøjer - Værkstedsarbejde på hjulkøretøjer	1	2	3	0	2	2
Arbejde på køretøjer - Påhængsvogn/aggregat	0	0	0	1	0	1
Arbejde på laboratorium	0	3	3	0	0	0
Arbejde på skydebaner	0	1	1	0	0	0
Arbejde operativ indsættelse i DK	0	4	4	2	4	6
Arbejde operativ indsættelse i DK - Arbejde i vand/overfladedyk	1	0	1	1	2	3
Arbejde under operativ indsættelse i Danmark - Brand	2	11	13	0	8	8
Arbejde under operativ indsættelse i Danmark - CBRNE	2	2	4	0	1	1
Arbejde under operativ indsættelse i Danmark - Redning/USAR	0	3	3	3	3	6
Arbejde under øvelse	0	7	7	0	4	4
Arbejde under øvelse - Arbejde i reb	0	1	1	0	1	1
Arbejde under øvelse - Arbejde i vand/overfladedyk	0	1	1	0	1	1
Arbejde under øvelse - Brand	0	7	7	3	4	7
Arbejde under øvelse - CBRNE	0	0	0	0	5	5
Arbejde under øvelse - Øvrige	3	7	10	0	11	11
Arbejde under øvelse - Redning/USAR	0	3	3	3	2	5
Arbejde under øvelse - Transport	0	1	1	0	0	0
Færdselsuheld	0	0	0	1	3	4
Færdselsuheld - Øvrige	1	1	2	0	0	0
Fysisk træning	0	8	8	0	6	6
Fysisk træning - Forhindringsbane	0	3	3	1	2	3
Fysisk træning - Fysisk test	2	2	4	0	2	2
Fysisk træning - Idræt i garnison	1	0	1	2	2	4
Fysisk træning - Idræt i terræn	0	2	2	4	1	5
Fysisk træning - Motionsrum	4	9	13	4	10	14
Fysisk træning - Øvrige	3	3	6	6	11	17
Øvrige	0	0	0	1	4	5
Øvrige - Øvrige	8	15	23	8	18	26
Øvrige - Øvrigt værkstedsarbejde	0	2	2	3	1	4
Uddannelse	2	15	17	1	20	21
Uddannelse - Arbejde i reb	0	0	0	0	5	5
Uddannelse - Arbejde i vand/overfladedyk	2	1	3	1	6	7
Uddannelse - Brand	2	13	15	1	19	20
Uddannelse - CBRNE	2	4	6	2	6	8
Uddannelse - Øvrige	2	11	13	1	11	12
Uddannelse - Redning/USAR	12	21	33	4	40	44
Uddannelse - Uddannelse i garnison	3	1	4	0	0	0
Uddannelse - Uddannelse i terræn	0	1	1	0	0	0
Uddannelse - Uddannelse til søs	0	0	0	0	1	1

8. Spørgeramme for undersøgelsen af kønskrænkende adfærd 2023

Spørgerammen består af 23 hovedspørgsmål samt en række underspørgsmål. Hvert hovedspørgsmål har 5 svarmuligheder. De 23 spørgsmål inddeles i tre kategorier af adfærd:

Uønsket seksuel opmærksomhed (spg. 1-13, 15)
Kønskrænkende adfærd (spg. 14, 16-19)
Seksuel tvang og bestikkelse (spg. 20-23)

	Uønsket seksuel opmærksomhed		Kønskrænkende adfærd		Seksuel tvang og bestikkelse

Uønsket seksuel opmærksomhed kan fx dreje sig om uønskede tilnærmelser eller berøringer, mens kønskrænkende adfærd fx kan indebære sjofle eller nedsættende kommentarer om kvinder eller mænd, eller man kan opleve sig ekskluderet fra aktiviteter på grund af køn eller seksualitet. Seksuel tvang kan fx være, at man afkræves seksuelle handlinger til gengæld for en belønning, at man udsættes for voldtægt eller voldtægtsforsøg, eller at man er taget på (gramset på) mod sin vilje.

Til alle 23 spørgsmål stilles det samme overordnede spørgsmål: Hvor mange gange har du i løbet af de sidste 12 måneder været udsat for følgende i forbindelse med dit arbejde?

Nr	Spørgsmål
1	Uønskede seksuelle kommentarer om din krop, tøj eller livsstil
2	Uønskede seksuelle kommentarer i en større gruppe/forsamling
3	Uønskede beskeder med seksuelt indhold (fx breve, SMS'er, e-mails eller beskeder på sociale medier)
4	Stirrende eller flirtende blikke med seksuelle undertoner, som var uønskede eller ubehagelige for dig
5	Uønsket fysisk kontakt med seksuelle undertoner (fx klap, kys eller omfavnelse)
6	Uønskede bevægelser med seksuelle undertoner rettet mod dig
7	Uønskede anmodninger om dates, selvom du allerede har sagt nej
8	At nogen har vist dig pornografiske billeder eller andre materialer med seksuelt indhold, som var uønskede eller ubehagelige for dig
9	At nogen har fløjtet eller piftet efter dig på en måde, som var uønsket eller ubehageligt for dig
10	At nogen har blottet sig for dig (fx taget sit tøj af) på en måde som var uønsket eller ubehageligt for dig
11	At nogen har inddraget dig i samtaler om sex mod din vilje
12	At nogen har spredt seksuelle rygter om dig
13	At nogen har fortalt historier med seksuelt indhold, som var uønskede eller ubehagelige for dig
14	At nogen har talt nedsættende om kvinder/mænd på en måde, som var uønsket eller ubehageligt for dig
15	Seksuelt betonede aktiviteter (fx lege eller strippere) ved festlige arrangementer, som var uønskede eller ubehagelige for dig
16	At nogen har nedgjort dig på grund af dit køn eller seksualitet
17	Oplevet dig fravalgt til opgaver på grund af dit køn
18	Oplevet at skulle overpræstere på grund af dit køn
19	At nogen har udelukket dig fra socialt samvær eller sociale netværk på grund af dit køn eller seksualitet
20	At nogen har bedt om seksuelle tjenester til gengæld for at du fik en belønning (fx lønforhøjelse eller forfremmelse)
21	At nogen har truet med straf eller sanktioner (fx fyring), hvis du afviste krav om seksuelle tjenester
22	At nogen har taget på dig mod din vilje (fx gramset på dig og/eller holdt dig fast)
23	Forsøg på voldtægt eller faktisk voldtægt

Hvert af de 23 spørgsmål har fem udfaldsrum: Aldrig, Én gang, 2-5 gange, 6-9 gange, 10 gange eller mere. Hvis der svares andet end 'aldrig' på bare ét spørgsmål, bliver respondenten præsenteret for en række spørgsmål, om bl.a. hvem der udøvede den uønskede seksuelle opmærksomhed og chikane, hvor det fandt sted, hvorvidt man har talt med nogen på arbejdspladsen om hændelsen, samt om man har viden om, hvor man kan henvende sig, hvis man ønsker hjælp og støtte.

9. Oversigt over reaktioner fra Arbejdstilsynet i 2023 opgjort på tjenestesteder[12]

Sted	Arbejdsmiljøproblem	Reaktioner
Høvelte kaserne	Belysning i arbejdsrum	Vejledning
Høvelte kaserne	At bruge de rette kompetencer til at sikre, at lokalerne i infirmeribygningen er forsvarligt sikret mod udefrakommende fugt	Kompetence-påbud
Høvelte kaserne	Sikre, at der træffes effektive foranstaltninger til at forebygge risiko for nedstyrtning af vinduesglas fra relevante vinduer i bygning 40, 41 og 42	Påbud
Høvelte kaserne	Sikre, at færdselsveje og –arealer på 1. sal i bygning 57 holdes i forsvarlig stand, herunder at gulvet holdes frit for vand, der kan være til fare for færdslen	Påbud
Almegaard kaserne	Sikre, at færdselsveje på kasernens område holdes i forsvarlig stand, herunder at belægningen på gangstierne er uden niveauforskelle, der kan være til fare for færdslen	Påbud
Almegaard Kaserne	Sikre, at de færdselsveje på kasernens område holdes i forsvarlig stand, herunder at belægningen på de asfalterede færdselsveje på området er uden huller og niveauforskelle, der kan være til fare for færdslen	Påbud
Almegaard Kaserne	At bruge de rette kompetencer til at sikre, at arbejdet med løft af adskilt TMG i forbindelse med montering og afmontering på EAGLE V udføres, så det er sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt	Kompetence-påbud
Gothersgade Kaserne	Sikre, at der træffes effektive foranstaltninger til at forebygge risiko for nedstyrtning af vinduesglas fra belægningsbygning	Påbud
Gothersgade Kaserne	Sikre de ansatte mod unødig påvirkning af stoffer og materialer i pudsestuerne i pavillonen og musikkorpsets lokaler	Påbud
Gothersgade Kaserne	Sikre, at færdselsveje i form af trappe til bunker holdes i forsvarlig stand og fri for nedfaldne blade, der kan være til fare for færdslen	Strakspåbud
Gothersgade Kaserne	Arbejdsstillinger i forbindelse med kontorarbejde	Vejledning
Gothersgade Kaserne	Sikre, at der træffes effektive foranstaltninger til at forbygge risiko for nedstyrtning af tagsten og blyinddækninger fra belægningsbygningen	Påbud
Gothersgade Kaserne	Sikre ansatte, der benytter baderum i opgang B og de omkringliggende lokaler, mod sundhedsskadelige påvirkninger fra mikroorganismer	Påbud
Gothersgade Kaserne	Påbud om at bruge de kompetencer, der skal til, for at sikre, at virksomheden kan løse de arbejdsmiljøproblemer der er truffet afgørelse om.	Kompetence-påbud
Gothersgade Kaserne	At sikre at gang med gevær med bajonet planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt	Afgørelse u. handlepligt
Skive Kaserne	Sikre, at loftet i arbejdsrummet i Hal 3 Nord, Roslev Huse, Skive Kaserne, bliver holdt forsvarligt vedlige	Strakspåbud
Skive Kaserne	Sikre, at belægningen i form af fliser på adgangsvejen ved køreskolen bygning 107, Skive Kaserne, er holdt forsvarligt vedlige	Påbud
Skive Kaserne	Sikre, at virksomhedens færdselsveje og arealer, hvor der køres med pallestablere, truck og gulvfejemaskine i Hal 3, 5, 6 og 7 Roslev huse, Skive Kaserne, er holdt forsvarligt vedlige	Påbud
Vordingborg Kaserne	Sikre at færdselsveje og arealer på garagepladsen foran bygning 83, 84 og 85 samt bygning 88 og 89 på Vordingborg Kaserne holdes i forsvarlig stand, herunder at belægningen er uden huller, revner og niveauforskelle, der kan være til fare for færdslen	Påbud
FES	Overholde aftaler med vinterforanstaltninger herunder snerydning iht. Ansvaret i PSS materialet	Strakspåbud
FES	At bruge de rette kompetencer til at sikre at sikkerhedskoordinatoren koordinere sikkerheden på byggepladsen (Bevtoft)	Kompetence-påbud
FES	Sikre at bygherrens koordinator fører en passende kontrol med at koordineringen på pladsen fungere efter hensigten så arbejde og færdsel i fællesområder kan foregå sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt (Ålborg MP bygning)	Strakspåbud
FES	Sikre at sikkerhedskoordinatoren koordinere sikkerheden på byggepladsen (Bevtoft)	Strakspåbud
Varde Kaserne	Etablere mekanisk udsugning, der så vidt muligt fjerner forureningen af udstødningsgasser fra det sted de udvikles, ved garagerne 73, 77, 78, 79 og 80	Påbud

[12] Kilde: Arbejdstilsynets ADVI adgang på Forsvaret og Forsvarsministeriets Styrelser, Beredskabsstyrelsen og Forsvarsministeriets Departement (CVR nr. 16287180, 52990319, 25775635)

Varde Kaserne	Anvende egnede tekniske hjælpemidler ved løft af bilbatterier	Strakspåbud
Varde Kaserne	Sikre, at der er truffet effektive foranstaltninger til at forebygge risikoen for nedstyrtning ved arbejdet med biler i bygning 53 og 57	Strakspåbud
Varde Kaserne	Unødig påvirkning fra stoffer og materialer under arbejdet med rengøring af geværer undgås	Påbud
Varde Kaserne	Sikre at ansatte ikke udsættes for generende temperaturforskelle og træk ved arbejde i efterretningsregimentets administrationskontor	Påbud
Varde Kaserne	Sørge for at der som led i arbejdspladsvurderingen (APV) indgår en skriftlig vurdering af de farlige stoffer og materialer, der findes på arbejdspladsen (kemisk risikovurdering)	Påbud
FVT Ålborg	Giftmeddelelser	Vejledning
FVT Ålborg	Sikre at færdsel til omklædningsrummet for arbejdstøj og gangtøj ikke går gennem områder med forurening i malerhallen, således at ansatte ikke udsættes for en unødig påvirkning af sundhedsskadelige stoffer og materialer fra sprøjtemaling	Påbud
FVT Ålborg,	At bruge de rette kompetencer til at udarbejde en arbejdspladsvurdering ved eksplosiv atmosfære (ATEX APV), samt påbud om at bruge aut. Rådgiver til at efterkomme påbuddet	Kompetence-påbud
FVT Korsør	Sikre, at procesudsugningen på C4 værkstedet, vedligeholdelsesområde Korsør, effektiv fjerner luftforurening på udviklingsstedet	Påbud
Antvorskov Kaserne	Forekomsten af mikroorganismer i form af fx skimmelsvampe eller bakterier i infirmeri bygningen på Antvorskov Kaserne	§21 undersøgelsespåbud
Antvorskov Kaserne	Sikre de ansatte i bygning 1 (infirmeri bygningen), på Antvorskov Kaserne mod unødige påvirkninger fra skimmelsvamp	Påbud
Ålborg Kaserner	Sikre, at færdselsarealer mellem H44, H45 og H46 holdes i forsvarlig stand, herunder opretning af nedsunket nedløbsrender til overfladevand på parkeringspladsen, således at ansatte kan færdes sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt	Strakspåbud
Ålborg Kaserner	Sikre at virksomhedens trykbærende kompressor af mærket stenhøj med tilhørende trykbeholder, opsat på 1. sal i bygning H36, får foretaget et eftersyn. Eftersynet skal foretages af et inspektionsorgan	Strakspåbud
Ålborg Kaserner	Sikre at færdselsveje på Kasernens område ved bygningerne H44, H45 og H46 (værkstedsområde) holdes i forsvarlig stand, herunder at belægningen på parkeringspladsener er uden niveauforskelle, der kan være til fare for færdslen for virksomhedens ansatte	Påbud
Ålborg Kaserner	Sikre ansatte mod risiko for sundhedsskadelige påvirkninger fra stoffer og materialer i bygning H36.	Påbud
Ålborg Kaserner	Løft af ammunitionskasser (9 mm) fra palle i magasin (militær politi) til varebil fra varebil til standplads m. m. udføres fuldt forsvarligt. Risikoen ved løft skal undgås ved hensigtsmæssig tilrettelæggelse samt brug af tekniske hjælpemidler	Strakspåbud
Ålborg Kaserner	Løft af TMG (ramme og bundstykke) i våbenkammer, rum 118, bygning H8 udføres fuldt forsvarligt. Risikoen ved løft af TMG skal undgås ved hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet, herunder ved brug af tekniske hjælpemidler.	Strakspåbud
Ålborg Kaserner	Påbud om at bruge de rette kompetencer der skal til for at sikre, at virksomheden kan løse de arbejdsmiljøproblemer, der er truffet afgørelse om	Kompetence-påbud
Ålborg Kaserner	Løft af TMG samt sløringsstangsæt af en person til/fra lastbilstag udføres fuldt forsvarligt. Risikoen ved løft af TMG og sløringsstangsæt skal udgås ved hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet herunder ved brug af tekniske hjælpemidler	Strakspåbud
Flyvestation Skrydstrup	Indrette to adskilte omklædningsrum, der er placeret således, at færdsel imellem dem kun kan ske igennem et baderum	Påbud
Flyvestation Skrydstrup	Sikre ansatte mod hudkontakt ved aftapning af brændstoffer	Påbud
Flyvestation Skrydstrup	Udarbejde kemisk risikovurdering af virksomhedens kemiske produkter	Påbud
Flyvestation Skrydstrup	Sikre, at ansatte anvender passende personlige værnemidler, herunder passende beklædning ved arbejde med brændstoffer og lignende	Påbud
Flyvestation Skrydstrup	At sikre, at kontrolanordningen for ventilation i pumpehus er funktionsduelig og virker efter hensigten	Påbud

Flyvestation Skrydstrup	Indrette arbejdsstedet for vedligehold, prøvetagninger og kontrol af flytankbiler så det kan foregå i forsvarlige arbejdsrum og hvor det er påkrævet af hensyn til sikkerheden og sundheden	Påbud
Flyvestation Skrydstrup	Gang- og arbejdstøj opbevares forsvarligt adskilt	Påbud
Flådestation Korsør	Arbejdsmiljø og sikkerhed ved arbejde og færdsel på havnen	Vejledning
Flådestation Frederikshavn	Temperaturforholdende på de 3 kontorer samt i frokoststuen/mødelokalet på 1. sal i bygning 97, transportelement Frederikshavn, for at konstatere, om indeklimaet er sundhedsmæssigt forsvarligt	§21 undersøgelsespåbud
Kystredningstjenesten, Klintholm	Kemisk risikovurdering	Vejledning
FMI ved FRS	Sikre færdselsveje på 2 læsseramper i koldhal ved FMI, Hjørring Kaserne, er sundhedsmæssigt forsvarlige at anvende	Påbud
FMI ved FRS	Sikre arbejdet i koldhallen ved FMI, Hjørring Kaserne kan ske uden generende træk fra sluser	Påbud
FMI Hoveddepotet Vojens	Løft af dunke i forsendelsen udføres fuldt forsvarligt. Risikoen ved løft af dunke skal undgås ved hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet, herunder ved brug af tekniske hjælpemidler	Strakspåbud
FMI Hoveddepotet Vojens	Sikre at færdselsarealer rundt om buffeten i kantinen holdes fri for ledninger, der kan være til fare for færdslen	Strakspåbud
Hevringlejren	Håndtering af batterier fra laderum til kampvogns hejs i terræn og retur udføres fuldt forsvarligt. Risikoen ved håndtering af batterier skal undgås ved hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet, herunder ved brug af tekniske hjælpemidler	Påbud
Hevringlejren	Vægten på kampvognshejs (totalvægt samt vægten af kampvognshejs når denne håndteres manuelt) samt vægten af skydeskive LaRue	§21 undersøgelsespåbud
Center for Våben Søværnet	Indeklima (fugt og skimmelsvamp)	Vejledning
Center for Våben Søværnet	Kemisk risikovurdering	Vejledning
BRS, Næstved	Indeklima (fugt og mikroorganismer) på sovesale/stuerne i bygning 9 og 10	Vejledning
Beredskabsstyrelsen, Bornholm	Indeklima (luftkvalitet)	Vejledning

Sted	Aftaleforløb 2023
Varde Kaserne	De ansatte ved Hærens Efterretningsregiment, Varde Kaserne udsættes for stor arbejdsmængde og tidspres
Flyvestation Skrydstrup	Sikre, at ansatte ikke udsættes for unødig påvirkning fra udstødningsgasser ved arbejdet med tankning af fly
Flyvestation Skrydstrup	De ansatte i Eskadrille 727 udsættes for uklare og modstridende krav i arbejdet.
FVT vedligeholdelsesområde Karup	Dokledere og Næstkommanderende, vedligeholdelsestjenesten EH101, Hangar 22, Flyvestation Karup, udsættes for stor arbejdsmængde og tidspres

10. Forkortelser anvendt i arbejdsmiljøregnskabet

Forkortelse	Navn
FMN	Forsvarsministeriet
FKO	Forsvarskommandoen
FST	Forsvarsstaben
HRN	Hæren
SVN	Søværnet
FLV	Flyvevåbnet
SOKOM	Specialoperations Kommando
AKO	Arktisk Kommando
FAK	Forsvarsakademiet
FVT	Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste
FST	Forsvarets Sanitetskommando
FE	Forsvarets Efterretningstjeneste
HJV	Hjemmeværnet
BRS	Beredskabsstyrelsen
FMI	Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse
FES	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
FPS	Forsvarsministeriets Personalestyrelse
FRS	Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse
VETC	Veterancentret
AT	Arbejdstilsynet
NFA	Nationalt Forskningscenter for Arbejdsmiljø
FAD	Forsvarsministeriets Arbejdsmiljødatabase
INTOPS	Internationale operationer
APV	Arbejdspladsvurdering
KA	Krænkende adfærd
KKA	Kønskrænkende adfærd